

új magyar szó

12 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
114. (1434.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,1732 ▲
1 amerikai dollár	2,8888 ▲
100 magyar forint	1,5778 ▲

Aktuális

2

Vizi a Bethlen-kollégium élén

Vizi E. Szilveszter elnökletével megtartotta alakuló ülését a Bethlen Gábor Alap nyílt pályázatainak döntéshozatalában szerepet betöltő kilenc tagú kollégium. A testületben nem kaptak helyet a határon túli magyar szervezetek képviselői.

Háttér

4

Ólomlábú igazságszolgáltatás

Eltelt egy újabb évforduló, a huszonegyedik is az 1990. június 13–15-i véres bukaresti bányászjárás óta anélkül, hogy bármi érdemleges is történt volna az erőszakos események tényleges hátterének, mozgatórugóinak feltárása tekintetében.

Kultúra

8

Sikerese volt a színházi évad

Az évadzárók és fesztiválok időszakába érkeztek az erdélyi színtársulatok, amelyek sikeres évet tudnak maguk mögött. A nyár azonban nem jelent pihenést, zajlanak a következő évad próbái, illetve megkezdődött a fesztiválidőszak is. A sors ma nyitják a vásárhelyiek és a gyergyóiak.

Vezércikk

3

Velünk vagy nélkülünk?

Akik azzal támadták az RMDSZ-t, hogy mit keres a kormányban, most egy kicsit magukba szállhatnak: ha a romániai magyarságnak nincs kormányzati és parlamenti képviselője, akkor

Székedi Ferenc sôhoz tartoznak. ▶

Nem okultak a kárukból

A támogatások ellenére a székely önkormányzatokat felkészületlenül érik az árvizek

Tétlen székely legények a gáton. Az önkormányzatok mulasztása miatt jelentős árvízkarok érhetik a székelyföldi településeket

Fotó: ÚMSZ/archív

Újabb árvizek fenyegetnek a heves esőzések miatt, és annak ellenére, hogy a környezetvédelmi minisztérium tavaly rendkívüli támogatást biztosított a katasztrófavédelemre, a székelyföldi önkormányzatokat felkészületlenül érik az esetleges áradások. Hargita megyébe ötmillió lejt utalt át a környezetvédelmi tárca: az árvízvédelmi beruházások megkezdődtek ugyan, de a teljes térséget lefedő stratégiáról nem tudtak beszámolni a helyi illetékesek. Kovászna megyében az önkormányzati vezetők el sem mentek az idejű árvízi felkészítőre: nem tudni: ki és hogyan biztosít védelmet a háromszéki polgárok számára. **7. oldal ▶**

Búzavámot szed az aszály

▶ Az ország északnyugati vidékein máris „megvámolta” az idei búzatermést a hosszán tartó tavaszi, nyár eleji szárazság, ez azonban nem érvényes az egész országra. „A jelenlegi adatok alapján, illetve ha az időjárás a várakozásoknak megfelelően alakul, az idei búzatermés országos viszonylatban eléri, sőt, meg is haladhatja a tavalyit” – nyilatkozta megkeresésünkre Tánczos Barna, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára. A szakember kitért arra is, hogy mivel manapság minden a világgazdaság függvényében alakul, egy bő hazai termés még nem garancia az árcsökkenésre. **6. oldal ▶**

„Kószolgatták” az RMDSZ-t

▶ Kudarcba fulladtak a tárgyalások az RMDSZ és a Demokrata Liberális Párt között az ország közigazgatási felosztásáról, ám egyelőre elhárult a koalí-

ció felbomlásának veszélye, mert a PDL-nek nem áll szándékában parlament előtti felelősségvállalással érvényt szerezni „megyé-
sítési” elképzeléseinek. **3. oldal ▶**

Tegnap már nem mosolyogtak. Kelemen Hunor és Emil Boc

Fotó: Mediafax

Mitől tartanak az EMNT-sek?**S. M. Z.**

▶ Bocsánatot kéretne az RMDSZ-szel „az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) bejegyzését támogató harmincezer embertől” Toró T. Tibor. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) ügyvezető elnöke elismételte a Tőkés egy nappal korábbi, lapunk által is ismertetett közleményében foglaltakat, miszerint a pártbejegyzést megóvó bukaresti ügyvéd RMDSZ-es személyektől kapta az óváshoz szükséges „állítólagos bizonyítékokat”. Azt azonban Toró nem árulta el, hogy melyek azok a bizonyítékok, amelyeknek bírósági felhasználásától tartanak az EMNT vezetői. **3. oldal ▶**

Röviden

Azonnali kérdés a sajtófelvásárlásról

Azonnali kérdést intézett tegnap a magyar Országgyűlésben az LMP-s Dorosz Dávid: megvalósult-e a hűtlen kezelés esete akkor, amikor 2010. december 10-én a Szerencsejáték Zrt. 250 millió forint támogatást adományozott egy olyan alapítványnak, amelyik csak egy nappal később kezdte meg hivatalos működését. Emlékeztetett arra, hogy a Határok nélkül a magyar nyelvű sajtóért alapítvány azóta magyar nyelvű erdélyi lapokat vásárolt fel. A válaszadó Fónagy János azt felelte, hogy az alapítvány alapító okirata 2010. november 26-án keletkezett, és a társaság december 2-től így jogszzerűen működik.

Rendezni kell a koszovói kérdést

Magyarország semmilyen módon nem kíván beleavatkozni abba, hogy Szerbia hogyan rendezze a koszovói kérdést, amelyet nyugópontra kell juttatni – mondta Orbán Viktor miniszterelnök, miután tegnap Belgrádban találkozott szerb kollégájával, Mirko Cvetkoviccsal. Kiemelte: az Európai Unió és Magyarországnak egyaránt érdeke Szerbia mielőbbi uniós csatlakozása.

Európai intés a palesztinoknak

Óva intette a palesztinokat az Európai Parlament elnöke és a német külügyminiszter attól, hogy az ENSZ-közgyűlés szeptemberi ülészakán egyoldalú lépésekkel igyekezzenek elérni leendő álla-

mnak a nemzetközi közösség általi elismerését és felvételét a világszervezetbe. Jerzy Buzek (*képünkön jobbra*) és Guido Westerwelle a ciszjordániai Rámallahban folytatott megbeszéléseket tegnap, egymástól függetlenül.

Továbbszolgáló cseh nyugdíjasok

Csehországban széleskörűen visszaélnék azokkal az életjáradékokkal, amelyek a fegyveres erők tagjait illetik meg azután, ha az előírt 15 éves szolgálati idő leteltével civilként dolgoznak tovább – írta tegnapi összeállításában a *Lidové Noviny* című konzervatív prágai napilap. Az újság szerint a cseh belügyminisztériumban és a védelmi minisztériumban több száz olyan személy dolgozik magas beosztásban, akik 15 éves szolgálat után levetették az egyenruhát, majd ezután civil alkalmazottként vállalták munkát a tárcánál.

Új víztisztító Fukusimában

Folytatódott tegnap az új víztisztító berendezés egyik legfontosabb részegységének próbája a Fukusima-1 atomerőműben – közölte az erőművet üzemeltető Tokyo Electric Power (TEPCO) vállalat. A berendezéssel az erőmű alagsori helyiségeiben összegyűlt magas sugárszennyezettségű vízből a cézium izotópokat távolítják el.

Feltörték a szenátus számítógépeit

Egy számítógépes hackercsoport betört hétfőn az amerikai szenátus számítógépes rendszerébe. Az internetes kalózkodásról először maga a tettes, a Lulz Security nevű hackercsoport számolt be, és szenátusi fájlokat tartalmazó listát tett fel a világhálóra, bizonyítandó saját állítását. Később a szenátus biztonsági szolgálata is megerősítette ezt, de közölte, hogy sem a szenátus számítógépes hálózatának biztonsága, sem a szenátorok személyes információi nem kerültek veszélybe.

Berlusconi vége?

Az olasz lapok búcsúztatják a miniszterelnököt

Zavar tükröződik Berlusconi arcán. „Az olaszoknak elégük lett belőle” – írták róla a tegnapi napilapok. Fotó: Tofán Levente

ÚMSZ-összeállítás

▶ Elsőpró többséggel nyertek a Silvio Berlusconi olasz kormányfő által előterjesztett referendum kérdéseire nemmel, a kormány álláspontjával szemben szavazók, és ez Berlusconi csillagának leáldozását jelentheti – állapították meg tegnap az olasz sajtó elemzői. „Ha a két héttel előtti önkormányzati választások a jobbkozépnak jelentettek pontot, akkor a népszavazás eredménye kiütéses győzelemmel ér fel” – írta a *Corriere della Sera* című napilap.

A népszavazáson a válaszadók 92 százaléka utasította el, hogy Olaszországban ismét atomerőművekből nyerjenek energiát, 95 százalékuk a vízszolgáltatás privatizációja ellen foglalt állást, 94 százalék pedig úgy véli, a kormány tagjai nem

menthetők fel az alól, hogy részt vegyenek az ellenük indított bünvádi eljárásban. Az összes elutasított törvényjavaslatot ráadásul Berlusconi pártja nyújtotta be szavazásra.

A Berlusconi család tulajdonában álló jobboldali napilap, az *Il Giornale* szerint viszont a referendum az emberek félelme győzött. „Tévednek azok, akik szerint ez felért egy mellbe döfőssel a kormány számára” – írta a szerző. „Az urnákban megbukott a politika” – fejegette az *Il Sole 24 Ore* című üzleti újság, amely szerint a népszavazás eredménye egyenesen „berobbantotta a puszkaporos hordót a stagnáló gazdaság keretei között ugyancsak stagnáló politika alatt”.

A balközép kötődésű *La Repubblica* címlapján *Összetört a varázsfuvola* címmel a népszavazással foglalkozó vezércikk jelent

meg; szerzője szerint „az olaszok húsz év után többé nem úgy táncolnak, ahogy Berlusconi füttyül”. A vezércikkíró úgy véli, hogy „széles körű és tudatos forradalom bontakozik ki, amely – miután kiszorította a jobboldalt a nagyobb városokból – felgyorsította a megrekedt és már minden politikai energiáját felemészített berlusconizmus végének közeledtét”.

„Ki győzött?” – tette fel a költői kérdést a tekintélyes *La Stampa*. „A végtelen harag és a remény győzött. A mi oly sok idő után felülkerekedett az én felett, polgárok ezrei egyesültek a közösségi hálókön kialakuló új választói csoportokban, amelyek tagjai azért mennek el szavazni, mert egy barátjuk tájékoztatta őket, és nem pedig a párt miatt” – adta meg a választ saját kérdésére a lap elemzője. ◀

Új hatalom készül Jemenben

Hírösszefoglaló

▶ Több embert őrizetbe vettek Jemenben az Ali Abdallah Száleh államfő elleni merénylettel összefüggésben – közölte az elnök pártjának lapja. Az újság azt írta, hogy a gyilkossági kísérlettel gyanúsított személyeket kihallgatták, és a hatóságok „fontos, súlyos” tényeket tártak fel az elnök távozását követelő Közös Fórum elnevezésű ellenzéki koalícióval kapcsolatban. A lap részleteket nem árult el.

A 69 éves Száleh június 3-án sebesült meg, egy aknagránát ugyanis eltalálta az épület mecsetjét, ahol éppen imádkozott. Megsebesült több más jemeni vezető

is, köztük a miniszterelnök, tizenegyen pedig meghaltak a támadásban. Az államfőt a minap megműtötték egy riádai kórházban. Kezelőorvosa szerint Száleh egészségi állapota folyamatosan javul.

Közben ideiglenes elnöki tanács megalakításáról folynak az egyeztetések Jemenben, hogy eljert vegyék a külföldön gyógykezelt államfő hazatérési kísérleteinek. A tanács összetételét a hét végén jelenthetik be – mondta a Forradalmi Ifjak nevű ellenzéki csoport szervezőbizottságának egyik tagja. Ez a csoport a január vége óta Ali Abdallah Száleh államelnök lemondását követelő mozgalomban alakult meg. ◀

Elnökök a bíróság előtt

Június 20-án kezdődik a bírósági eljárás távollétében Zin el-Abidin ben Ali volt tunéziai elnök ellen – közölte hétfő este a tunéziai miniszterelnök. Bedzsi Kaid esz-Szebszi az *al-Dzsazira* arab hírtelevízióznak nyilatkozva jelentette be a per kezdetét. Azt mondta, hogy Ben Ali felett hadbíró és polgári törvényszék is ítélezni fog. A volt elnök Ali ellen több hatósági eljárás is indult. Egyebek mellett az állam belbiztonsága elleni összeesküvéssel, szándékos emberöléssel és drogcsempészettel vádolják. Tunisz kérte Rijádtól Ben Ali és felesége, Leila Trabelszki adatait, de a szaúdi hatóságok nem is reagáltak rá. Az észak-afrikai és más arab országokban kitört népfelkelések kiindulópontja Tunézia volt. A Ben Ali után nem sokkal távozásra kényszerített volt egyiptomi elnököt, Hoszni Mubarakot is bíróság elé fogják állítani tüntetők meggyilkolása miatt, és nem zárható ki, hogy halálra ítélik.

Vizi a Bethlen-kollégium élén

Cs. P. T.

▶ Megtartotta alakuló ülését a Bethlen Gábor Alap nyílt pályázatainak döntéshozatalában szerepet betöltő kilenc tagú kollégium; a döntéseket előkészítő testület elnöki tisztét Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes felkérésére Vizi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia korábbi elnöke (*képünkön*) vállalta – közölte tegnap a nemzetpolitikai államtitkárság az *MTI*-vel. A tájékoztatásban nem szerepel, kiket nevezett ki a Bethlen Gábor Alapot vezető háromfős bizottság a kollégium tagjaivá. Közlétsükben csak ez áll: „a testület tagjai a magyar közigazgatás határon túli magyar ügyekkel foglalkozó vezető tisztségviselői, valamint neves külső szakértők lettek.”

Mint korábban beszámoltunk róla, a jogelőd Szülőföld Alaptól eltérően a Bethlen Gábor Alaphoz benyújtott pályázatok elbírálásában nem kapnak szerepet a határon túli szervezetek képviselői; mi több, a döntéseket előkészítő kilencfős kollégium tagjai csak magyar állampolgárok lehetnek. Ezt korábban Ulicsák Szilárd, a határon túliak támogatását felügyelő miniszteri biztos az *ÚMSZ*-nek azzal magyarázta: „nagyon bonyodalmas lett vol-

Elrajtoltak a republikánusok

ÚMSZ

▶ Egymással szemben kényszerült a konfrontálódást, ugyanakkor szinte egységfrontot alkotva támadta Barack Obama elnök politikájának összes szóba került vonatkozását az a hét republikánus elnökjelölt, aki hétfőn a New Hampshire állambeli Manchesterben a *CNN* kamerái előtt tartott választási vitát. Az este igen jellemzően Tim Pawlenty volt minnesotai kormányzó a többször kínálkozó lehetőség ellenére sem volt hajlandó bíráltni riválisát, Mitt Romney-t, pedig néhány nappal ezelőtt még „Obamneycare” néven mosta össze a republikánus vetélytársa által Massachusettsben bevezetett egészségbiztosítási reformot Barack Obama baloldalinak bélyegzett szövetségi egészségbiztosítási reformjával. A vitaest azzal ért véget, hogy a hét aspiráns megdicsérte egymást, és egyetértett abban, hogy kihívóinak mindegyike méltóbb Amerika vezetésére, mint a jelenlegi elnök. A konzervatív vitapartnerek akkor sem próbáltak meg lecsúszni a mezőnyt támogatósság szempontjából magabiztosan vezető Romney-ra, amikor egy néző megkérdezte: mennyire lehet komoly a jelölt abortuszellenes elkötelezettsége, amikor néhány éve még jelenlegi álláspontjának az ellenkezőjét vallotta? A kommentárok szerint az első – előzetesen komolyan tekintett, de udvarias unalomba fulladt – vita győztese Mitt Romney, akinek az est folyamán egyetlen ismert gyenge pontját sem érte támadás. Romney támogatottsága a USA Today/Gallup és a *CNN/OPC* felmérése szerint egyaránt 24 százalékon állt a vita előtt, messze maga mögé utasítva hétfői vitapartnereit, akik egyikének népszerűsége sem érte el a két számjegyű értéket. ◀

na”, ha ebben a testületben a határon túli magyar szervezetek valamennyi támogatási területre delegálták volna képviselőjüket, mint ahogy az a Szülőföld Alap esetében történt. Hangsúlyozta azonban, hogy a kollégium tagjainak kinevezésekor fontos kritérium lesz az, hogy az adott támogatási területeken gyakorlati és szakértelemmel rendelkezzenek.

Mint ismert, a pályázatok elbírálásában amúgy sem a kollégiumé lesz a végső szó. A Bethlen Gábor Alapról szóló törvény előírásai szerint a testület döntés-előkészítő javaslata az alapkezelőt vezető bizottság jóváhagyásával válik érvényessé. Ez utóbbi testület tagjai: Semjén Zsolt, Gál András Levente, a közigazgatási tárca államtitkára és Répás Zsuzsanna helyettes államtitkár. ◀

„Kóstonlgatták” az...

Cs. P. T., M. Á. Zs.

Nem közeledett ugyan a tegnapi koalíciós tárgyaláson az RMDSZ és a Demokrata Liberális Párt (PDL) álláspontja az ország területi-közigazgatási felosztásának kérdésében, ám az már bizonyos, hogy a nagyobbik kormánypártnak nem áll szándékában parlament előtti felelősségvállalással érvenyt szerezni „megyésítési” elképzeléseinek. „A demokrata liberálisok szerintem nem is gondolták komolyan, hogy a tervezetet felelősségvállalással el lehet fogadtatni. Ha mégis, akkor nem hitték, hogy az RMDSZ ennyire kemény dió ebben a kérdésben” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek a tárgyalások után Fekete Szabó András szenátusi frakcióvezető. Tájékoztatása szerint a felek tegnap úgy álltak fel az asztaltól, hogy még egyeztetnek az ország megyéinek átszervezéséről. „Mi azonban közöltük, hogy a további tárgyalások kiindulópontjának nem a koalíciós partner nyolcmegegyés elképzelését, hanem az RMDSZ által kidolgozott fejlesztési régió-tervezetet tekintjük, amelynek parlamenti elfogadása a koalíciós megállapodásunkban is szerepel” – magyarázta a politikus.

A kemény dió

A nagyobbik kormánypártot az riaszthatta el a felelősségvállalás gondolatától, hogy a tegnapi koalíciós tárgyaláson Kelemen Hunor szövetségi elnök leszögezte: a kormány elveszíti az RMDSZ támogatását, ha a demokrata liberálisok kötik az ebet a kárhoz az megyék átszervezésével kapcsolatban. „Azt mondtuk: nem tud-

Itt még szent volt a béke. Kelemen Hunor és Emil Boc a koalíciós megállapodás februári aláírásakor. Fotó: Tofán Levente

juk elfogadni azt, hogy a jelenlegi nyolc gazdasági fejlesztési régió megyékké alakuljon. Ezt az RMDSZ egyetlen területi szervezete sem támogatja. Ha ezt nélkülünk akarják keresztülvinni, gondok lesznek a kormány parlamenti támogatottságával. Ez legyen világos” – fogalmazott a tárgyalások után az RMDSZ vezetője.

Voinescu magyarázkodik

A koalíciós egyeztetések után a hírtévként tállalták: a PDL beadta a derekát az RMDSZ-nek azért, hogy lemondott a felelősségvállalásról. A nagyobbik kormánypárt szóvivője, Sever Voinescu ezt cáfolni próbálta. Tájé-

koztatása szerint a PDL-ben valóban nem is született korábban döntés arról, hogy a nyolcmegegyés elképzelésnek a parlamenti vita megkerülésével akarnak majd érvenyt szerezni. Mint ismert, erről korábban Ioan Oltean, a párt főtitkára beszélt egy sajtótájékoztatón. „Oltean kollégám ezt csak a törvény elfogadásának egyik lehetséges módjaként említette” – magyarázta Voinescu.

Székelyföld haszonbérbe?

„Borítékolhatónak” nevezte az RMDSZ álláspontját Crin Antonescu, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke, aki emlékeztetett,

hogy a szövetség már a múlt héten előrebocsátotta, nem fogadja el a kisebbségi törvény és a régió-átszervezés „egy csomagban” való kezelését. „Kíváncsian várom, hogy Traian Basescu és az övéi vannak-e annyira elvetemültek, hogy haszonbérbe adják Románia egy részét az RMDSZ-nek” – fogalmazott Antonescu. Az ellenzéki Szociál-Liberális Szövetség (USL) tanácskozásán arról is döntöttek, hogy részt vesznek a Traian Basescu államfő által keddre meghirdetett egyeztetésen. „Azért megyünk, hogy megakadályozzuk azt a kezdeményezést, amely káoszba döntené Romániát” – tette hozzá Victor Ponta, az USL társelnöke. ◀

Biztos Schengenben Igaş

M. Á. Zs.

Nem Romániában és Bulgáriában fedezték fel a korrupciót és az adócsalást – fogalmazott tegnap Traian Igaş román belügyminiszter azon a Szófiában tartott nemzetközi konferencián, ahol a két balkáni ország schengeni csatlakozásának késését elemezték ki. Hozzátette: nem tisztességes az Unió régi tagállamai részéről, hogy újjal mutogatnak a bővítés előtt álló két országra, hiszen ők is hasonló gondokkal küszködnek. „Nem kegyet gyakorolnak velünk, ugyanis mi évek óta készülünk a schengeni csatlakozásra és tudatában vagyunk annak a felelősségnek, amely a határmentes övezetbe való tartozásból fakad” – fogalmazott a belügyi tárca vezetője. Szerinte a legmegfelelőbb időpont a schengeni bővítésre 2011 októberére lenne. A késés okát firtató újságírói kérdésre Igaş nagyvonalúan „megfeledezett” a romániai korrupciót elmarasztaló német, francia és holland kritikákról és elsősorban a Bulgária technikai lemaradását okolta.

Traian Igaş kitért Szófiában Gerd Leers holland bevándorlásiügyi miniszter azon kijelentését is, miszerint Hága az Európai Parlamentben hozott pozitív határozat dacára csak 2012-ben fog-

dönteni a két balkáni állam befogadásáról a schengeni övezetbe. „Nem vagyok hajlandó elidőzni Corneliu Vadim Tudorhoz hasonlóan szélsőségesen nacionalista diplomata nyilatkozatán” – mondta a belügyminiszter. Mint ismeretes, a holland bevándorlásiügyi miniszter nyilatkozata diplomáciai vitát eredményezett a két állam között. Ennek fejleményeként bekérték a bukaresti külügyminisztériumba Hollandia nagykövétét. A találkozó Teodor Baconchi tárcavezető Tanya van Goolnak a szemére vetette a két állam között holland diplomaták korábbi kijelentéseit, amelyek szerint Románia „nem jogállam”.

A szófia konferencián felszólalt az Europol egyik szakértője is, aki annak a félelmének adott hangot, hogy Bulgária és Románia csatlakozása a schengeni övezetbe erősítené az illegális bevándorlást a görög-török határon. Az EU közös rendőri szerve, az Europol elemző részlegének vezetője szerint ugyancsak súlyosbodna a helyzet a Fekete-tenger bolgár partszakaszán, amennyiben a két ország csatlakozna a schengeni övezetbe. A közelmúltban nyilvánosságra hozott Europol-jelentés szerint az európai szervezett bűnözés központja a Balkán térségében van. ◀

Milyen bizonyítékoktól tartanak az EMNT vezetői?

Sipos M. Zoltán

Bocsánatot kéretne az RMDSZ-szel „az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) bejegyzését támogató harmincezer ember-től” Toró T. Tibor. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) ügyvezető elnöke tegnapi – Gergely Balázssal, a szervezet közép-erdélyi régióelnökével együtt tartott – kolozsvári sajtótájékoztatóján kifejtette: bírósági bizonyítékaik vannak arra, hogy az RMDSZ próbálja megakadályozni a Tőkés László volt püspök nevéhez fűződő új párt bejegyzését. A sajtótájékoztatón kiosztották Adrian Drăghici bukaresti ügyvéd óvását, a Drăghici által Budai Richárd bukaresti RMDSZ-elnök és Novák Levente művelődésügyi miniszteri tanácsos nevére kiállított felhatalmazást a fővárosi törvényszékhez benyújtott pártbejegyzési iratok és támogató aláírások tanulmányozására és lefényképezésére, valamint utóbbiaknak a törvényszék elnökéhez benyújtott, erre irányuló kérvényt.

Toró elismételte a Tőkés egy nappal korábbi, lapunk által is ismertett közleményében foglaltakat, miszerint a pártbejegyzést megóvó Adrian Drăghici Budai Richárdtól és Novák Leventétől

kapta az óváshoz szükséges „állítólagos bizonyítékokat”. Azt azonban Toró nem árulta, el, hogy melyek azok a bizonyítékok, amelyeknek bírósági felhasználásától tartanak az EMNT vezetői. Mint arról az ÚMSZ tegnap lap-számban beszámolt, Budai Richárd szerint a bukaresti támogatólisták egyforma aláírások hosszú sorait tartalmazza, ami arra utal, hogy ugyanaz a személy írt alá több tíz, vagy akár száz – eszerint fiktív – név helyett is. Emellett Budaitól azt is megtudtuk, hogy a több mint nyolcszáz fővárosi aláíró között mindössze két magyar név volt, és őt – területi RMDSZ-elnökként – voltaképp csak az is érdekelte, hogy a bukaresti magyarok mennyiben támogatják az új magyar párt létrehozását. „Semennyiben” – vonta le a végkövetkeztetést Budai.

Toró egyébként a sajtón keresztül üzent Kelemen Hunor RMDSZ-elnöknek: ajánlatot tett egyeztetések elkezdésére, az Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum (EMEF) összehívására. „Ha van egy kis eszük, lépjenek velünk szövetségre” – fogalmazott plasztikusan az EMNT politikusa, aki sérelmezte, hogy az RMDSZ „nem vesz tudomást” a be sem jegyzett Tőkés-párt létezéséről. ◀

Velünk vagy nélkülünk?

Az idősek minden bizonnyal emlékeznek még: az 1968-as megyésítésnél a sepsiszentgyörgyiek nem fogadták el, hogy Brassóhoz csatolják őket, a csíkszeredaiak pedig tiltakoz-

Székedi Ferenc tak, hogy a többször is átrajzolt Hargita megye székhelye Székelyudvarhely legyen. Az egyik, csikorgó hideggel megáldott februári napon tüntetni is kezdtek a városközpontban, ami akkor még ugyan csak újdonságszámba ment az ellenkezést nem tűró egypártrendszerben. Az „Udvarhelyre nem megyünk, aszalt szilvát nem eszünk” rigmus még sokáig élt a csíkiak emlékezetében, és nincs kizárva, az ihletforrást éppen az az állítólagos udvarhelyi temetői felirat jelenthette, miszerint „még itt is jobb, mint Csíkban”. A tiltakozásnak nyilvánvalóan lokálpatrióta jellege volt, és talán, ha valamiféle szocialista jós megsújja akkor a csíkiaknak, hogy néhány év leforgása alatt, a megyeszékhelyé válás nyomán szétrombolják és tömbházastják városukat, lehet, hogy nem csupán a szilvába, hanem bármiféle aszalt gyümölcsbe szívesebben belekóstoltak volna. De hát ez már a maga teljességében visszafordíthatatlan, jelenkori történelem, amely egyvalamire biztosan megtanított: a lakosságot érintő, területi-közigazgatási átszervezéseknél, rövidebb-hosszabb távú fejlesztéseknél minél több tényezőt figyelembe kell venni, és a mérlegelésre, a különböző, jövőt elemző forgatókönyvek elkészítésére nem elég sem néhány nap, sem néhány hét.

Mindazok, akik mostanig azzal támadták az RMDSZ-t, hogy mit keres a román kormányban, most egy kicsit magukba szállhatnak: ha a romániai magyarságnak nincs kormányzati és parlamenti képviselője, akkor Basescu államelnök karmesteri pálcájának beintésére, kormányzati felelősségvállalással úgy verik át Bukarestben a nyolc régiós területi átszervezést, hogy mire a székelyek felelmének, már Brassóhoz tartoznak – más erdélyi visszásságokról nem is beszélve. És utána nyugodtan lehet jajveszékelné Brüsszelnél, hogy ez meg amaz történt, mert rögtön kiderítik: a közigazgatási átszervezés a tagállamok hatásköre. A kormányzati szerepet vállaló, a kormány parlamenti többségét is biztosító RMDSZ azonban most betette a sarkát az ajtóba, és politikai eszközei vannak arra, hogy figyelmeztessen: nem eszik olyan forrón a kását, mint ahogyan a demokrata liberálisok szeretnék! Azaz, a makrogazdasági és makro-népességi szempontok mellett egész sor más tényezőt – többek között a nemzetiségi hovatartozást, a hagyományos térszerkezetet – is figyelembe kell venni bármennyire területi átszabásnál. A szövetségnek a kormányból való esetleges, sértődékeny kilépése kimondottan látványos és nemzetközi szempontokból visszhangos is lehet, de a maradás, illetve a romániai magyarság szempontjainak a politikai érvényesítése Bukarestben mindennél jóval fontosabb. Azaz meg kell mutatnunk: nem nélkülünk, hanem csak velünk lehet dönteni!

Román lapszemle

Országszerte gombamód szaporodnak a kaszinók, játéktermek és zálogházak, amelyek lassan teljesen átveszik az élelmiszer- és ruhaboltok helyét. Pszichológusok szerint a társadalmi bomlás jele, hogy a lakosság tömegesen zálogosítja el a családi ékszereket. (Puterea) ◀ Egy kínai autógyártó Bulgáriában készül összeszereltetni a világ legolcsóbb gépjárművét, amely komoly konkurenciát jelenthet a Dacia számára is. (Adevărul)

Ólomlábú igazságszolgáltatás

Az iliescui gondolkodásmód évekre visszavetette Romániát a fejlődésben, a demokratikus intézményrendszer, a jogállamiság kialakításában.

Bogdán Tibor

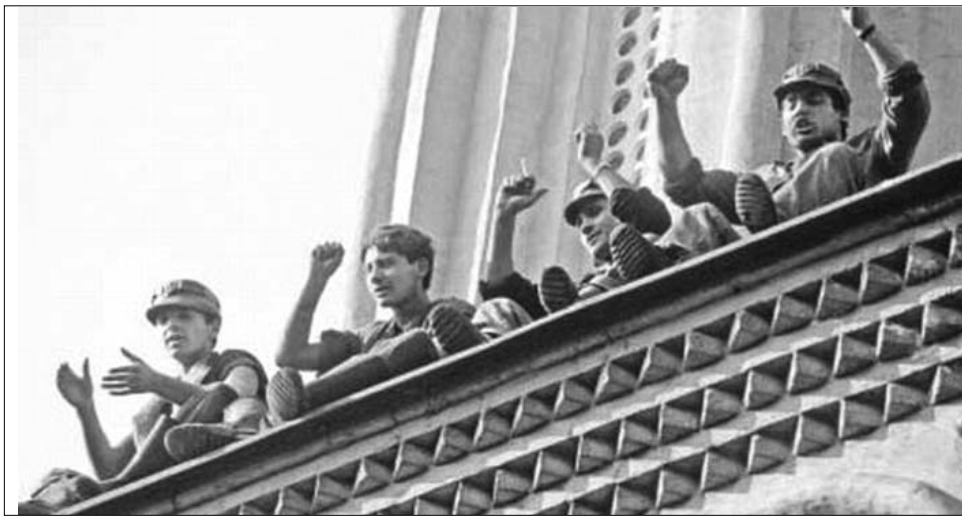
▶ Eltelt egy újabb évforduló, a huszonegyedik is az 1990. június 13–15-i véres bukaresti bányászjárás óta, anélkül, hogy bármi érdemleges is történt volna az események tényleges hátterének, mozgatórugóinak feltárása tekintetében. Hacsak azt nem tekintjük újdonságnak, hogy immár nem mondhatjuk azt sem, hogy csupán a bányászduális áldozatai ismeretek, a gyilkosok nem.

A végzetes kormányülés

Az ügycsomóval egy darabig foglalkozó ügyész, Dan Voinea cáfolja a hivatalos adatot, miszerint a két évtizeddel ezelőtti bukaresti bányászduális hat halottat követelt. Szerinte számuk száznál is többre tehető – a hat néven kívül viszont egyetlen másról sincsen tudomásunk, a többiek tehát amolyan névtelen áldozatai a romániai demokrácia vérgőzös hajnalhasadásának. A hivatalosan még mindig nem bizonyítható módon, egyébként azonban szinte teljesen egyértelműen Ion Iliescu által a fővárosba rendelt Zsil-völgyi bányá-

szok, a kommunista nomenklatura második vonalából verbuválódott akkori vezetés utasítására – a Román Hírszerző Szolgálat ügynökeinek irányításával –, megtámadták és szétverték a legkegyelmesebb ellenzéki hangot megütő *România liberă* című bukaresti napilap, az ellenzékbe szorult jobboldali történelmi pártok székházait. Iliescucék célja gyakorlatilag a korábbi egypártrendszer visszaállítása volt.

Akciójukat a több mint ötvennapos bukaresti, Egyetem téri békés tüntetés váltotta ki, amelynek résztvevői éppen a demokrácia elfojtása ellen tiltakoztak. A román államfő és Petre Roman miniszterelnök viszont mindebben az anarchia, a Vaszgárda általi hatalomátvétel veszélyét látta. A tüntetés erőszakos feloszlásáról június 11-én döntöttek, szűk körű kormányúléseken, Ion Iliescu elnökletével, többek között Petre Roman kormányfő, Gelu Voican Voiculescu miniszterelnök-helyettes, Mihai Chițac belügyminiszter, Victor Atanasie Stănculescu honvédelmi tárcavezető, Vasile Ionel vezérkari főnök, Virgil Măgureanu, a Román Hírszerző Szolgálat alapító

A helyzet magaslatán. Zsil-völgyi bányászok a bukaresti kormánypalota erkélyén, 1990 júniusában

igazgatója részvételével. Ekkor határozták el, hogy június 13-án, hajnali 4 órakor a karhatalmi egységek bevonásával szétverik a tüntetést.

Az már Iliescu javaslata volt, hogy az akció „legitimizálás” több ezer bányász Bukarestbe vezérlésével erősítsék meg. Ugyancsak ő adott – óvatosságból szóbeli – parancsot Chițacnak az „Egyetem tér felszabadítását” célzó támadás akciótervének kidolgozására, amit aztán Petre Roman hagyott jóvá másnap – úgyszintén szóbelileg. Iliescunak gondja volt az akció lélektani előkészítésére.

Június 12-én, az esti órákban jelentette: „zavargást keltő elemek” a vaszgárdista mozgalom zöld lobogóját tűzték ki a bukaresti rendőrség székházának épületére, a tüntetés fasiszta megmozdulás, ennek megfelelően kell fellépni vele szemben. Röviddel később elrendelte, hogy a bukaresti helyőrség tagjai „szuronyos puskával védekezzenek”. „A támadók nem forradalmárok, hanem vaszgárdista ellenforradalmárok” – hangzik a fegyveres alakulatokhoz intézett parancsa.

A „per”

A 2007 nyarán összeállított vádirat szerint mindezek alapján egyértelmű, hogy az erőszakos akciót maga az államfő irányította, anélkül, hogy kikérte volna a Legfelsőbb Katonai Tanács (a későbbi Legfelsőbb Védelmi Tanács) véleményét. Ő adta parancsba az éles lőszer használatát és, csapatszállító páncélosok bevetését is.

A bányászjárás pere azóta is húzódik, pedig a December 21. Egyesület már 1990-ben kérte a kivizsgálást, ám 1995-ben elutasították a bünvádi eljárás beindítását.

A remény 1997-ben a Demokráta Konvenció hatalomra jutásakor éledt fel, de csakhamar kiderült, hogy Emil Constantinescu államfő – akárcsak jelenlegi utóda, Traian Băsescu – csupán választási önpropagandaként használja fel a felelősségre vonás ígértét.

Az ügycsomó 2005-ben Dan Voinea katonai ügyészhez került, aki szembeszegült a katonai ügyészség akkori főnökének határozatával, amelynek értelmében felmentették volna a gyanúsítottakat. Csakhogy 2007-ben, egy nappal azután, hogy Voinea elrendelte az Iliescu

elleni bünvádi kivizsgálást, az Alkotmánybíróság úgy döntött, hogy polgári személyek ellen nem vizsgálódhat katonai ügyész, ezért az ügycsomót a főügyészség vette át. Laura Codruța Kovesi főügyész a közvélemény megnyugtatására azt ígérte, hogy a kivizsgálás felgyorsítása céljából az ügyrel foglalkozó ügyészek minden más feladat alól mentesülnek. Ők jártak jól, mert a mentesülés mellett a dossziéval sem igazán kellett törődniük.

Az ügycsomót azóta is elfektetik. A „nagy nevek” közül csupán Miron Cozma bányászvezér ellen született bírósági ítélet.

Ma is fizetünk

Pedig a bányászjárások hatalmas károkat okoztak az országnak, nemcsak belpolitikai viszonylatban, hanem a külpolitika tekintetében is, hiszen nemzetközileg jó időre elszigetelték Romániát. Megszűnt az ország nemzetközi finanszírozása, a Nemzetközi Valutaalap is megszakította kapcsolatait Bukaresttel. A „mi dolgozunk, nem gondolkodunk” bányászjelszó hallatán fiatalok tízezrei hagyták el az országot. Az iliescui gondolkodásmód évekre visszavetette Romániát a fejlődésben, a demokratikus intézményrendszer, a jogállamiság kialakításában. Az ország tulajdonképpen még ma is fizeti mindennek az árát. ◀

Budapesti négyes metró: hol az alagút vége?

Kevés botrányosabb beruházása volt Budapestnek, mint a négyes metróvonal építése. Egyesek úgy emlegetik: ez a magyar főváros Panama-csatornája.

Gy. Z.

▶ Szerencsés csillagzat alatt már réges-régen utasokat szállítanak a szerelvények Dél-Buda és Kelet-Pest (Rákospalota) között, ha minduntalan nem szól közbe sem a gazdasági válság, sem a politika, de legfőképp nem szól közbe a korrupció.

Kormányok huzavonája

Magyarországon „hagyomány” van az „elhúzó metróépítésnek”: a kontinens első földalattija még két esztendő alatt elkészült, 1886-ban a millenniumi ünnepségekre Ferenc József ünnepélyesen át is adhatta (miközben kegyesen engedélyezte, hogy róla nevezzék el), de már az első mélyvasút, a sztálini korszak magyar tanítványának, Rákosinak és köreinek egyik presztízsbetűházása, évtizedekig állt. Az első kapavágás már 1950-ben megtörtént, a forgalom azonban csak 1970-ben indulhatott meg a vonalon.

Ezt a rekordot nagy valószínűséggel a most épülő 4-es metró nem fogja megdönteni, de minden jel arra mutat, hogy megközelíti. A rendszerváltozás első kormánya, Antall József kabinetje az 1990-es évek elején határozott az akkor Dél-Buda-Rákospalota nevet viselő beruházásról, pénzt is kerített volna hozzá (esetleg a szovjet államadósság fejében), az akkori liberális városvezetés azonban Demszky Gábor irányításával keresztbe tett a terveknek. A széljárás akkor fordult meg, amikor Horn Gyula személyében szocialista miniszterelnök került kormányra, ekkor már mindkét fél lelkesen pártolta (volna) az elképzeléseket. Medgyessy Péter pénzügyminiszter kevéssel a következő, vesztes választások előtt még szerződést is kötött az állam nevében a fővárossal a 4-es metró megvalósításáról.

Csakhogy közben a Fidesz és koalíciós partnerei vették át az irányítást – a szerződést felmondták. Újabb fordulat-

A retró- és a modern budapesti metrókocsi

nak kellett tehát bekövetkeznie ahhoz, hogy a munkálatok mégis elkezdődjenek. Ami meg is történt 2002-ben: a szocialista-liberális koalíció került kormányruhához Medgyessy vezetésével. Közben nőtték a költségek, a vonalvezetést áttervezték, megannyi koncepció és technológiai alkalmazás váltotta egymást (közben – mint utóbb, még a szocialista kormányzás idején kiderült – milliók vándoroltak zsebből zsebbe), újabb és újabb határidőket jelöltek meg. Az első szakaszra 1998. áprilisában még 130 milliárd forintot végösszeg hangzott el (ekkor kötött az állam és a főváros szerződést), ami az újabb kormányváltás után 2004. júliusában már 195 milliárdra tornázták fel magát, és jelenleg 366 milliárdnál tart, a teljes vonalhossz megépítése a 2004. évi 264,4 milliárd helyett már eléri az 533 milliárd forintot.

„Rugalmas” határidők

Az átadási határidők is „rugalmasan” változtak: 1998-ban még 2003. júniusára ígérték, aztán 2008, 2009, 2010 vége, 2011 júniusa, majd vége, 2012 vége, 2012 vége vagy 2013 közepe, várhatóan 2014, a jelenlegi állás szerint 2015 első negyedéve következett. Ezek „hivatalos” bejelentések voltak, amikhez a jelenlegi fideszes főpolgármester, Tarlós István legutóbb hozzátette: ha sikerül megállapodni a szerelvények szállításáról szerződött francia Alstommal, akkor 2013 vége is elképzelhető.

A francia Alstom szerelvényei ugyanis a legújabb botránykövek egyike. A cégnek nem a budapesti az egyetlen fiaskója: a La Manche-csatorna alatti Csalagút személyvasúti forgalmát szolgáltató Eurostar tavaly októberben jelentette be, hogy a német Siemens-től rendel tiz vasúti szerelvényt, 600 millió euró értékben. Eddig az Alstom volt a Londont Párizssal összekötő gyorsvasút kizárólagos beszállítója, a 2014-ben forgalomba álló új szuperexpresszekre kiírt pályázat elvesztése hatalmas kudarcot jelentett számára, s ez még a francia kormányt is azonnali reagálásra készítette. Igaz, Orbán Viktor magyar miniszterelnök és Nicolas Sarkozy francia államfő tárgyalásain is gyakorta szóba került, hogy az Alstom-szerelvények fékrendszere a vasúthatósági vizsgálatok során nem minősült biztonságosnak, ezért nem kapták meg a szükséges engedélyt a forgalomba helyezéshez.

Retró-metró

Márpedig a 41 éve üzemelő 2-es metró szerelvényeit is sürgősen le kellene cserélni, mivel előregédtek, a vezetőfülkében és olykor az utas-

térben is tűz ütött ki, a kocsik csaknem felét a közel-múltban ki kellett vonni a forgalomból. Az Alstom sem garanciális, sem szállítási kötelezettségeinek nem tett eleget, ezért a retrónak számító szovjet metrószerelvényeket mostanáig futtatják. Felújításuk milliárdokat és rengeteg időt pocskolna el. Mindez ahhoz vezetett, hogy a Budapesti Közlekedési Vállalat (BKV) le kívánta hívni a letétbe helyezett 30 milliárd forintos bankgaranciát, amit azonban egy párizsi bíróságnál az Alstom első körben sikeresen megvétőzött. Másodfokon egy versailles-i bíróság már jogerősen a magyar félnek adott igazat, és a napokban meg is érkezett Budapestre. A főpolgármester bejelentette, újra tárgyalásokat kezd a francia céggel, amely most már hajlandó a vasúthatóság által jelzett hibák kijavítására. A nagy kérdés csupán az, miért kellett a hercehurca, amelynek közepette tönkrement a világhírű Ganz-gyár, amely a magyar szabványoknak mindenben megfelelő, a mai napig korszerű és mutatós próbaszerelvényt épített a budapesti metró számára – még az 1980-as évek második felében. ◀

Lap-top

A nap címe. Hogyan drogoztak a zsenik, Adeváru.

Magyarázat. Mihai Eminescu morfiomot fecskendezett be magának, Titu Maiorescu kokaint szipózott, Mircea Eliade kannabiszt pipázott; „kokainos” volt Ion Barbu is. Egyesek gyógyszerként, mások a módosult tudatállapot eléréséért szedtek narkotikumot. Titu Maiorescu írta Eminescuról: „Rendszertelenül élt, gyakran használt kábító- és serkentőszereket: erős dohányos és kávéfogyasztó volt; napokig nem evett, hogy aztán hirtelen, szokatlan órában, éjjel után válogatás és mértéktartás nélkül egyék és igyék.” Harminchárom éves korában, lelki összeomlása után a bukaresti Caritas kórházban morfiommal kezelték. A lap mindezeket az érdekességeket Andrei Oişteanu *Narkotikumok a román kultúrában* című nemrég megjelent könyvéből idézi.

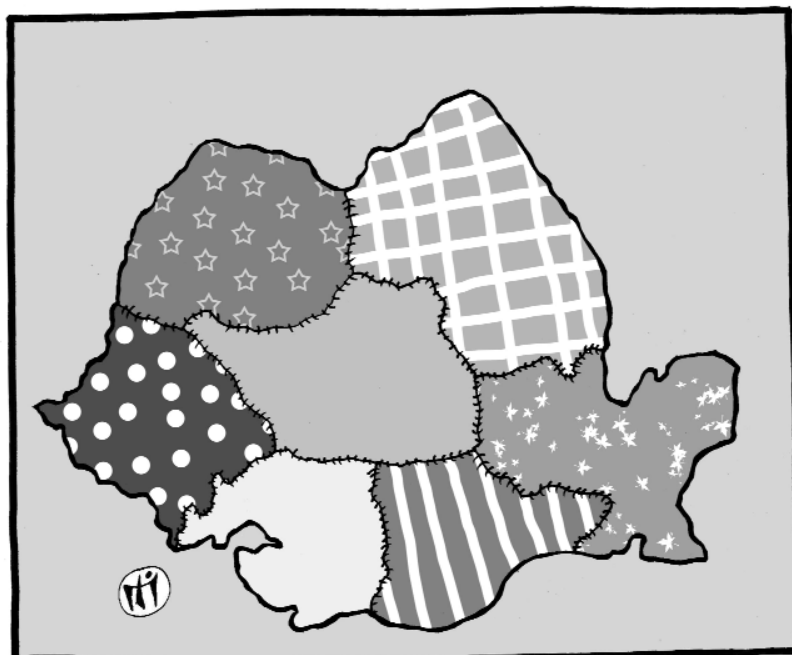
Félreérthetetlenül. Kelemen Hunor szövetségi elnök az öt meginterjúvoló *Gándul* kérdésére: „Ennek így kell lennie: Hargita, Kovászna és Maros”. Markó Béla miniszterelnök-helyettes a *TVRI*-nek adott interjújában: „Az RMDSZ nem szavazza meg az államelnök regionalizálási tervét. A kisebbségi törvény a kormányprogram része.”

Az első laptulajdonos. Egy bécsi magán-klinikán, rákbetegségben elhunyt Mihai Cârciog, az 1989-es decemberi fordulat utáni első magán lapalapító. Hetvenegyedik évében járt. Ion Cristoiuval együtt ő alapította (és főleg ő pénzelte) az *Evenimentul zilei* című napilapot. Nyomdászati tanult, szedő is volt a Casa Scântei Nyomdaipari Kombinátban (ez volt a neve a sajtóháznak), ismertük személyesen, fényképeivel házalt szegény *A Hét* szerkesztőségében. Később örökölt némi vagyont egy legendás amerikai nagybácsitól. A kilencvenes évek elején olyan lapokat alapított, mint az *Expres*, *Expres Magazin*, *Infraactorul*, *Telegraf – Constanța*, *Academia Cațavencu*, *Cuvântul*, *VIP*, és végül 1992 nyarán az *Evenimentul zilei*. Rendes fickó volt, semmi főnöki dölyf, kivagyiság (akkor még romantikus dolog volt sajtót csinálni), és emlékezetünk szerint egyáltalán nem volt nacionalista.

Minden napra egy mondat

„Ha kis dolgokban nem vagyunk türelmesek, akkor a nagy álmainkat hiúsítjuk meg.”
Konfucius

Fércmunka

Horváth István

Kérd számon!

SZELLEMI DÉZÉS

Azóta sok minden megváltozott, s szeretném megkérdezni egyszer, csak úgy magamtól, s lelkiismeret-vizsgálás formában, megvan-e még az a nagy jogunk, amit a harc adott hajdan e magyar glóbuson, egy világgal való szembenállás? vagy micsoda más jogot szereztek helyette? vagy elértük-e már azt az utópikus stádiumot, amikor nem kell más jog e honban az írónak, hogy éljen és legyen, mint éppen az az egy: „gyönyörüket írni”? vagy hogy egyáltalán lehet-e „gyönyörüket írni” éppen a nélkül a „világnézeti kavargás” nélkül, amely valahogy az egész világ lelkével összeköt bennünket, s még leghidegebb művészkedésünk is valami cselekvésnek vagy tiltakozásnak érezeti velünk? (...)

Hol van hát ez a világnézeti kavargás ma? hol van az irodalom régi, dacos elfordulása a magyar glóbus kicsi politikumától tártabb horizontok, nagyobb problémák felé? hol van, ami elvlaszt s szembeállít? hol az irodalmi baloldaliságnak az a nagyszerű értelme, ami megvolt egyszer? Ma politikai pártállásodat szimatolják, ha baloldaltól van szó, s törzskávéházadat kéri számon, vagy épp véleményed a zsidókérdésben. Létezik-e még, kicsi pártokon s véletlen adódó klikkeken fölül az irodalmi baloldal? s mi az, ami ott tarthat még, mintegy csatasorban, és jogot ad büszkén elmondani: baloldalon állasz, mint a Sátán, aki az Istennek legfőbb munkatársa?

Soha oly füledten el nem voltunk zárva magyar világunkba, soha olyan távol a világnézet friss szellőtől mint manapság. Kérd számon a Nyugat-ot, reklamáld a nyugatosságot, olvasó!

Babits Mihály: *Baloldal és nyugatosság*, 1930

Szükséges (nagyon) rossz

Bevallom, hogy keménykezű vezetői képességei miatt, mert szervező és döntéseladói képességei hasonlítanak Margaret Thatcheréhez, politice szerelmes vagyok Angela Merkel kancellárba. Azaz csak voltam, hiszen ez a plátói-kognitív rajongás addig volt töretlen, amíg a kormányfő asszony úgy nem döntött, hogy Németország legdrágább monetáris mentőkötélét dobja oda a fuldokló Görögországnak. Belátom a németes rációt: valakinek mentenie kellett a fizetőeszközt, amely az Uniót összetartja, de erős a gyanú, hogy a kötél túl vékony, tán rövid, lehet, hogy toldani kell, vagy újabbat bedobni, hogy a továbbra is adós görögöket tényleg partra húzzák. Kedvemem leszámolt a híres német multikultival is, amely bár ellentétes az általános germán nem-összesimulós habitussal, mégis működött, főleg amíg az idegenekre (például a törökökre) gasztabeiterként szükség volt. Cerebrális lángolásomra új adag oltóhab volt Angela bejelentése, miszerint 2022-ig lakat kerül minden atomerőműre, tulajdonképpen veszélyeztetve az ipari Németország jövőjét. Ne értsenek félre: nem vagyok nukleáriserőmű-párti, vallom, hogy mindenféle nukleáris energiának a biztos uralásához túlságosan fiatal még az emberiség, főleg, ha azt nézzük, hogy a Curie-kísérletek után rögtön tömeggyilkolásra használták fel azt, amit alig értettek. A kancellári döntés felszínessége döbbsent meg, és elgondolkoztat, hogy Merkelnek mekkora belföldi népszerűség-csással kell szembenéznie ahhoz, hogy így határozzon. Ötlete rájátszik a Fukushima-sokkra (ami nem ok nélküli), de arra is, hogy a nukleáris erőművek elleni szinte tradicionális német ózdkodás hálával fogadja a döntést. Az viszont baj, hogy minden újrahajtható forrásra ellenére Németország energiahiányát még mindig negyed arányban nukleárisan csitítja, hogy a szénkiszáradt újra-elővevése a vonatkozó üvegházhatás-ellenes döntésekkel ellenkezik, vagy, hogy míg Európa szkeptikus országai igyekeznek az orosz gáz-hegemóniát kiküszöbölni, Németországnak saját Berlin-Moszkva vonala van erre. Magyarázat persze létezik: az újrahajtható energiaforrásokat államilag tán itt támogatják a leginkább (17 százalékban), és máris tervezik ennek megkétszerezését, ahogyan az áramfogyasztás tíz

Ady András

százalékos csökkentését is. Drágább lehet azonban a villany, és a hatást más elektromosság importfüggő országok is megérzik, ugyanakkor kérdéses lesz a folytonos ellátás a téli borúban vagy szélcsenellben, ezt pedig saját zsebén érzi az eurót fogcsikorgatva stabilizáló állampolgár.

Kérdem: hová olvad a mostani választói öröm?

Erdély szívében

Az ÚMSZ olvasói bizonyára észrevették: az utóbbi években a magyar kulturális értékeknek a magyar államhoz kapcsolódó, úgymond hivatalos és intézményes terjesztésével Romániában két intézet is foglalkozik. A bukaresti Magyar Kulturális Intézet elsősorban román nyelvű közegben segíti elő a magyar kulturális értékek bemutatását, a sepsiszentgyörgyi központú, meglehetősen hosszú nevű, de jóval kisebb személyzettel rendelkező intézménynek viszont más a feladatköre. A Magyar Köztársaság Kulturális Koordinációs Központját ugyanis azzal bízták meg, hogy a magyar-magyar kulturális kapcsolatokat ápolja, azaz a magyarországi és az erdélyi szálakat fonja szorosabbra. „Kösse össze a kultúra

Székedi Ferenc

azt, amit a politika szétválasztott, hogy a jövőben megértsük és ne félreértünk egymást. Közös a nyelvünk, közös a kultúránk, de árnyalatnyi különbségek, máshová tett hangsúlyok zavarhatják, bonyolíthatják a kapcsolatokat, így néha valóban

ség van a kultúra közvetítő nyelvére”. Ezt a két utóbbi mondatot már Hadnagy Miklóstól, a sepsiszentgyörgyi központ vezetőjétől és egy olyan, szerkesztésében és nyomdai kivitelezésében is rendkívül elegáns kiadványból idéztem, amely a napokban jutott el hozzám és összefoglalja az utóbbi öt esztendőben, kifejtett munkájukat.

Érdemes megemlíteni néhány számot, noha nem ez a lényeg. A központ, nem jelképesen, hanem működőképesen kialakított erdélyi kapcsolatrendszerének köszönhetően, az elmúlt években, harmincegy erdélyi település 112 helyszínén több mint négyszáz rendezvényt tartott, de mint mondtam, nem az összefoglaló adatok a legfontosabbak, hanem ami mögöttük vagy éppenséggel – előttük van. A tartalom.

Azokban az esztendőkből ugyanis, amikor az östörténeti álmitosok hirdetőitől a kézrátétellel gyógyító táltosokig oly sok hamis próféta járta és járja be Erdélyt, amikor a hazájukban már elfelejtett, beporosodott együttesektől és énekesektől kezdve a ma-

gyarországi tévécsatornák botrányhőseivel bezárólag, majd mindenki itt szerette volna vagy szeretné újra eladni magát, akkor ez a központ megmutatta, felmutatta, hogy mit is jelentenek az igazi magyar kulturális-szellemi-alkotói értékek. Emlékezzünk csak vissza azokra a napokra, amikor

Brassainak, Robert Capának és társainak, azaz a világhírű magyar fotográfusoknak a munkáit mutatták be, igazi közönségsikerrrel. Vagy amikor az idén Prima Primissima díjas Kubinyi Anna szé-

kelyföldi motívumokból ihletődött, Belgi-umtól Indiáig jól ismert textíliái sorakoztak az erdélyi kiállítótermekben. Vagy amikor a legismertebb jelenkori magyarországi írók, előadóművészek, a szakmájukat valóban a tudomány eszközeivel művelő történészek tartottak előadásokat majd mindenhol ugyancsak szépszámú közönség előtt. És ez csupán tevékenységük egyik vonulata volt, hiszen több, nem hagyományos szálon is segítettek az erdélyi magyar kultúrát. Székelyföldi közművelődési szakemberek találkozóját szervezték meg, nem is egy-

szer, erdélyi magyar képzőművészek és előadóművészek kiállításainak, fellépéseinek a megtartását segítették, sőt még a *Brassói Lapok* első főszerkesztőjére, Veszely Károlyra emlékezve és emlékeztetve a MURE-vel együtt sajtódíjat is összehoztak.

Egy darab Magyarország – Erdély szívében. Ezt a címet viseli az összefoglaló kiadvány, és azt hiszem, a központ éléről a napokban távozó Hadnagy Miklósnak és munkatársának, élete párjának, Hadnagy Piroskának az lehet a legnagyobb elégtétele, hogy viszszaadták a bizalmat az erdélyi magyar értelmiség számára: igenis, a politika változó hullámverésén, a média szó- és képzuhatagain túl létezik a szellemi-kulturális értékeknek az az igazi Magyarországa, amelyre mindig fel lehet nézni, ahová mindig érdemes fordulni, ahonnan mindig erőt lehet meríteni, ahol nem a baloldali, a jobboldali, a konzervatív, nemzeti, liberális és más címkézés számít, hanem mindaz, amit a művészet, a művelődés az ember javára és csodálatára megteremtett. Alighanem ezt nevezhetjük a lehető leghatékonyabb és valóban időt álló koordinációnak, hiszen ez a Magyarország mindig ott van és ott is marad Erdély szívében.

Röviden

Csökkent a deficit

Az egy évvel ezelőtti szinthez viszonyítva 46,4 százalékkal esett vissza Románia folyó fizetési mérlegének deficitje, amely az idei év első négy hónapjában 1,152 milliárd eurót tett ki – írta a Román Nemzeti Bank adataira hivatkozva a *Mediafax*. A változás elsősorban annak tudható be, hogy több mint 40 százalékkal csökkent a kereskedelmi mérleg hiánya.

Erdőszegély hó ellen

A havazások elleni védelemből 870 kilométernyi közutat látnak el úgynevezett erdőfüggönnyel – jelentette be Anca Boagiu szállításiügyi miniszter, aki együttműködési megállapodást írt alá erről Borbély László környezetvédelmi tárcavezetővel. Boagiu hangsúlyozta: a mintegy 1,2 millió euróba kerülő intézkedés gazdasági és környezetvédelmi szempontból egyaránt kívánatos.

Egy milliárd ököcélra

Különböző környezetvédelemmel kapcsolatos beruházásokra tavaly több mint 1,3 milliárd eurót fordított a környezetvédelmi tárca – jelentette be Borbély László miniszter tegnap egy, a zöld befektetések hathatós támogatását szorgalmazó bukaresti konferencián.

Kérdéses áfacsökkentés

Annak ellenére, hogy a fogyasztói kosárban jelentős helyet foglal el, az élelmiszerek áruforgalmi adójának (áfa/TVA) csökkentése csak kismértékben befolyásolná az infláció alakulását – jelentette ki Cristian Popa, a Román Nemzeti Bank alelnöke, hozzátéve: egy ilyen intézkedés fiskális szempontból jelenleg nem tartható fenn.

Égig érő adósság

Egy újabb gazdasági válság kitörése fenyegeti a világot, amennyiben az amerikai Kongresszus nem egyezik bele az államadósság legfelsőbb megengedett küszöbének módosításába, azaz növelésébe – figyelmeztetett Barack Obama, az Egyesült Államok elnöke. Az államkincstár tartozása – amely nem lépheti túl a 14294 milliárd dollárt – májusban maximális szintre emelkedett.

Fischer túl öreg

Már csak ketten maradtak a Nemzetközi Valutaalap (IMF) elnöki székéért indult versenyben, miután a pénzügyintézet nem módosította a korhatárra vonatkozó szabályzatát, ezáltal ellehetetlenítve Stanley Fischer, az izraeli jegybank elnökének jelentkezését. Az IMF-tisztségére Christine Lagarde francia és Agustin Carstens mexikói jegybanki kormányzó pályázik.

Búzaváramot szed az aszály

Sike Lajos

► Az ország északnyugati vidékein máris „megvámolt” az idei búzatermést a hosszantartó tavasznyáreleji szárazság. A Kraszna-menti Bélteken gazdálkodó Hetei László az ÜMSZ-nek arról panaszkodott, hogy az ilyenkor normálisnak mondható csapadékmennyiségnek mindössze tizenöt-húsz százaléka hullott le, ezért a kalászkok rövidebbek és kisebb bennük a szem a megszokottnál. A gazda szerint a termés már egy kiadósabb zápor sem segít, a kalászkok annyira megértek már, hogy napokon belül aratni lehet. Nagy a valószínűsége, hogy a május elején mutatkozó öntonnás átlaghozam helyett idén csak 3000–3500 kilós termésük lesz.

Esőre várva

A régió legjobb búzatermelő vidékén, Nagykároly környékén jobb a helyzet. Mózer Ferenc mérnök, a mezőpetri társulás elnöke szerint az 560 hektáros vetésterületen most is hatezer kilós átlagtermés várható. Ez csak kevéssel marad el az előző években megszokott aránytól. Mindazonáltal úgy látja, hogy az átlagnál

Még nincs minden „elvetve”. Ha az időjárás is úgy akarja, idén akár nagyobb is lehet a gabonatermés

jobb és pontosabb agrotechnikai munkák elvégzésével ők is csak a szárazság kisebb hatását tudták kivédeni.

Tempfli Mihály Szilágyi-péri polgármestere szerint a községben egyelőre nem tragikus a helyzet: ha a napokban érkezne egy jobb zápor, még sok minden helyrehozható lenne, akár 4000-4500 kilós hektáronkénti átlagtermésre is van remény. Am legalább 500-1000 kiló máris az aszály kárára írható – ami a község 1200 hektáros búzavetését tekintve így is több tonnányi kenyérnek való elvesztését jelenti.

Elkelt a termés

Fodor István mérnök, a Szatmár Megyei Agrárkamara ügyvezető igazgatója úgy látja, hogy elsősorban a gyengébb és kevésbé vízáteresztő dombvidéki podzolos talajon senyved a búza. Akad, ahol fél termésre sem számíthatnak. „Jóllehet a vetésterület megyei szinten valamivel több, mint a múlt évben – eléri az ötvezer hektárt is –, a közelgő aratás nem sok optimizmusra ad okot. Borítékolható, hogy már csak az aszálykárok miatt sem lesz olcsóbb a ke-

nyér” – fogalmazott Fodor. A szakembertől azt is megtudtuk, a pénztelenség és a növekvő termelési költségek (üzemanyag, műtrágya, gyomirtószer) miatt sokan már lekötötték, vagy félig eladták a várható termést. Csak kevesen engedhetik meg maguknak azt, mint a mezőpetriek: kivárnak, és akkor dobják piacra, amikor jobb árat kapnak érte.

Jobb lesz idén?

„A jelenlegi adatok alapján, illetve ha az időjárás a várakozásoknak megfelelő-

en alakul, az idei búzatermés országos viszonylatban eléri, sőt, meg is haladhatja a tavalyit” – nyilatkozta megkeresésünkre Tánccos Barna. A mezőgazdasági államtitkár ugyanakkor hozzátette, hogy a mezőgazdasági kifizetési ügynökségnél (APIA) idén kevesebb területre kértek támogatást, mint egy évvel ezelőtt, így elképzelhető, hogy a búzával megművelt területek aránya kisebb lesz.

Kérdésünkre, hogy az ország nyugati felét sújtó aszály fenyegeti-e az ország többi részét is, az államtitkár elmondta: azokon a helyeken, ahol megkötötték az öntözési szerződéseket, az aszály nem okoz olyan nagy problémát. Tánccos szerint ugyanakkor a jelenlegi helyzetben a szárazság nem tűnik akkora gondnak, hogy az országos átlagot befolyásoló tényezővé váljon.

Elszáll az ár

„Már rég nem a belpiaci termelés határozza meg a gabona árát, mert amint megnő a külföldi kereslet, az ár azonnal elszáll” – fejtette ki a szakember, utalva arra, hogy manapság minden a világpiacon függvényében alakul, így egy bő hazai termés sem lehet garancia az árcsökkenésre. ◀

Felpöröghet a textilipar

A megrendelések növekedésére számíthatnak a hazai varrodák

► A kínai munkabérek növekedése miatt egyre több spanyol textilipari cég költözteti vissza gyártását Délkelet-Európa és Észak-Afrika országaiba – számolt be az *Expansion.com*. A spanyol portál kiemeli, hogy a trend fő kedvezményezettjei – Marokkó, Tunézia, Törökország mellett – Románia és Magyarország lesznek.

Maria Grapini, a hazai Könnyűipari Munkaadók Szövetségének elnöke a *HotNews.ro*-nak megerősítette, hogy az utóbbi időben egyre több külföldi cég jelentkezett Romániába való költözés szándékával. Az érdekvédelem vezetője azonban figyelmeztetett: félt, hogy Románia nem tudja majd kiaknázni a szaporodó lehetőségeket, mivel az ágazatban a gazdasági válság miatt fokozatosan leépült a gyártási kapacitás és jelenleg is likviditási problémákkal küzdenek. Ezt súlyosítja, hogy a hazai textilipari dolgozók is a jobban jövedelme-

ző ágazatok felé vándoroltak az utóbbi időben. Ukrajna és Moldova már most a hazai ruhagyártás nagy konkurensének számít – ebben a versenyben Romániának az uniós tagsággal járó vámmentesség és jogbiztonság teremt előnyös helyzetet. A szakember ugyanakkor rámutatott: a megnövekedett ázsiai előállítási költségek még így is jóval alacsonyabban a kelet-európainál, az igazi ok azonban abban keresendő, hogy a nagy divatcégeket egyre jobban szorítja az idő. Mivel a divatházak újabbán évente 5–6 kollekcióval jelentkeznek (a korábbi kettő helyett), egyre fontosabb szemponttá vált a szállítási idő lerövidítése, hogy a termékek mihamarabb a boltokba kerülhessenek. Grapini szerint a globális textilipari „migrációt” az is elősegíti, hogy Ázsiában megnövekedett a belföldi kereslet, így számos ottani gyártó kénytelen volt visszamondani külföldi megrendéseit, hogy ennek eleget te-
hessen. ◀

Egyesület – nagy cégeknek

Totka László

► A régióban működő nagyvállalkozások összefogása a fő célja a hétvégén alakult Csíki Vállalkozók Egyesületének – nyilatkozta az ÜMSZ-nek Gyerkó László szenátor, az érdekvédelem egyik kezdeményezője. A szakmai szövetségbe való felvételt eddig 18 cég kérelmezte, az alapítók listáját a héten véglegesítik, de ezt követően is várják a belépni vágyókat. „A mai változó világban szükség van egy olyan egyesületre, amelyik összefogja a vállalkozókat, ahol megbeszélhetik a felmerülő problé-

mákat, tapasztalatot cserélhetnek. További fontos tényező az információcsere és áramlás, érkezzen az akár Brüsszeltől, Bukarestből vagy Székelyföldről” – fogalmazott a közgazdász-politikus, kiemelve, hogy különösen a pályázati kiírások terén fontos időben értesülni, hisz így jóval nagyobb az esély az eredményes dokumentáció összeállítására is. Mint megtudtuk, felmerült az ötlet, hogy az egyesületen belül különböző szakmai tömörülések, munkacsoportok alakuljanak. „A vállalkozóktól időben érkező visszajelzések nagyban segíthetik a törvény-

hozást is” – mutatott rá a szenátor. A frissen alakult érdekvédelem prioritásként kezeli a civil szervezetekkel, minisztériumokkal, önkormányzatokkal való aktív kapcsolattartást. Gyerkó elmondása szerint ebből a szempontból nagyon fontos az ügyvezetői munka operatívása. Az alapítógyűlésen megválasztották a Csíki Vállalkozók Egyesületének háromtagú vezetőtestületét is. A közeljövőben Bulbuk Márton elnök, Kozma István alelnök és Benkő Sándor titkár látja el a szervezet bejegyzésével és felépítésével járó feladatokat. ◀

Romániát is „fertőzheti” a görög visszaminősítés

Hírösszefoglaló

► A Standard & Poor's hitelminősítő agresszív, egyszerre három fokozatú osztályzatrontással a már rendkívüli befektetői kockázatokra figyelmeztető „CCC” szintre süllyesztette Görögország hosszú futamidejű államadós-besorolását. A déli állam így az euróövezeti országok közül a leggyengébbé vált, ami adóbesorolását illeti. A görög miniszterelnök mindössze úgy kommentálta az S&P lépését, hogy a hitelminősítő nem

veszi figyelembe azokat az „intenzív tárgyalásokat”, amelyeket az ország folytat az unióval, az Európai Központi Bankkal, illetve a Nemzetközi Valutaalappal az államcsőd elkerülése érdekében. „Görögország visszaminősítése nem gyakorol jelentős nyomást a lejárfolyamára, de nem zárható ki annak lehetősége, hogy megromlik a befektetők gazdaságba vetett bizalma, ez pedig magával hozhatja a bruttó hazai össztermék növekedésének lassulását is” – jelentette ki Cristian Popa, a

Román Nemzeti Bank alelnöke. A szakember szerint Athén számára az lenne a legjobb megoldás, ha a magánhitelezők „önkéntesen” járulnának hozzá a problémák megoldásához. Bár Popa tartózkodott attól, hogy konkrét intézkedéseket minősítsen, kifejtette: szerinte Görögország tartozásainak átütemezése csak akkor lenne eredményes, ha a gazdaság stabil alapokra épül, illetve ha a megszorításoknak és reformoknak köszönhetően újra növekedési pályára állna. ◀

Nem okultak a károkból

Kovács Zsolt

► Felkészületlenek a hazai önkormányzatok az áradásokra, pedig az idén is károkat okozhat a víz. Az Országos Vízügyi Hatóság riasztást adott ki: a júniusi esőzések miatt újra kiléphetnek medrükből a hazai folyók.

Dolgoznak, csak nem tudnak róla

Hargita megye nem tipikus veszélyzóna, de a torreniális esők tavaly ebben az övezetben is súlyos gondot okoztak. Egy évvel ezelőtt kilenc településen 311 gazdaságot és 130 hektár mezőgazdasági területet öntöttek el a megáradt patakok és folyók a térségben. A legtöbb kárt Csíkszentmihályon, Gyimesközéplakon és Gyimesfelsőlakon regisztrálták, de pusztított az ár Madéfalván, Csíkszentsimonban, Csatószezen, Csíkszeredában Etéden és Homoródszentmártonban is. A katasztrófa után a kormány 5 millió lejt utalt ki a Környezetvédelmi Alapból az árvízvédelem enyhítésére. Tusnádfalu és Csíkszentkirály között folyó Olt bal partjának megemelésére 2,5 millió lejt, a Farkaslaka és Székelykeresztúr közti Nyíki patak medrének karbantartására 1 millió lejt, a Kűsmöd patak Etéd és Kőröspatak közötti szakaszának karbantartására szintén 1 millió lejt, a Szentábrahám és Székelykeresztúr között folyó Gagya patakának karbantartására pedig 500 ezer lejt hagytak jóvá a hatóságok. Borboly Csaba megyei önkormányzati elnök akkor úgy fogalmazott: „Ötmillió lejt nagyon sok pénz, amelynek jó felhasználásával valamelyest, reményeim szerint, mégiscsak kint vagyunk a vízből.” Egy évvel a súlyos veszteségekkel

Kiáradt patak Oltszemen. A háromszéki elöljárókat nem érdekli az árvízvédelem

Fotó: Tófián Levente

járó események után Gyergyó környékén pusztított a víz. Gyergyószentmiklós felszegi részén és Tekerőpatakon az ár pincéket lepett el, termőföldeket árasztott el. Az itt élők a helyi önkormányzatot okolják a szűk átfolyók és a megoldatlan víz-elvezetés miatt. Lapunk megkereste a megyei önkormányzatot, hogy követni lehessen: mi történt a tavaly megígért árvízvédelmi beruházásokkal, sikerült-e megfelelő módon felhasználni a kormányzati támogatást. A megyei tanács sajtóosztályán hetekkel ezelőtt írásbeli választ ígértek, ám az összesítést nem küldték el. Tegnap újra rákérdeztünk: mi az, amit a Hargita megyei lakosok védelmében az önkormányzat tenni tudott az elmúlt egy évben? A megyei sajtóosztály megerősítette: a munkálatok ugyan folynak,

de ezekről nincs pontos nyilvántartásuk.

Végül Borboly Csaba önkormányzati elnököt sikerült telefonon elérnünk, aki elmondta: a támogatásból az Olt alsó szakaszának védőgátjait sikerült megemelni, a Nyíki folyását szabályozták a vízügyi szakemberek Siményfalva körzetében, továbbá beruházás történt a Gagya folyása mentén is. Arra azonban nem sikerült egyértelmű választ kapnunk, hogy a megye egész területére kiterjedő, átfogó árvízvédelmi stratégia mikor készül el, és hogy elkezdhetők lesznek-e tavalyi károk.

„Lógós” polgármesterek

Háromszéken a hétfégi heves esőzések után ugyan nem voltak áradások, de Erdély András, a Kovászna

kormányképviselő és a katasztrófafelügyelet felkészítőt szervezett az elöljáróknak, akik azonban nem érdeklődtek az árvízvédelmi intézkedések iránt. A felkészítőt ismertették volna az árvízi válságterveket, ekkor kellett volna áttekinteni azt is, milyen árvízvédelmi eszközök beszerzésére van szükség a térségben. Mivel a meghívott polgármesterek nem jöttek el a rendezvényre, György Ervin prefektus úgy fogalmazott: „nem ártana, ha az önkormányzati vezetők néhanapján beleolvasnának a számukra kidolgozott kézikönyvbe”. Abban ugyanis pontosan le van írva, mi a teendő árvíz esetén.

A prefektus úgy véli, főleg kellene hagyni azzal a gyakorlatlással, hogy az illetékesek előzetes felmérések és a szükségletek pontos ismerete nélkül nagy összegeket kérnek a kárrendezésre, mert bármely kár enyhítését szolgáló összeg kiutalását szakértői csoport ellenőrzése előzi meg. Katasztrófa-helyzetben nem lehet „hasalni” – tette hozzá. György Ervin arra is figyelmeztetett: a sáncok kipucolásához nincs szükség akciótervre, ezt a lakosság évszázadokig meg tudta oldani „felsőbb utasítás” nélkül, a helyiek erőfeszítésével jelentős részben megelőzhetőek a tavalyi károk. ◀

Árvízvédelem két évtizedre

A kormány tíz hónapja fogadta el az ország árvízvédelmi stratégiáját. Akkor Borbély László környezetvédelmi miniszter jelezte: a stratégia célja, hogy húsz éven belül a harmadára csökkenjen az árvizek által veszélyeztetett lakosok aránya. Uniós előírás kötelezi továbbá Romániát arra, hogy 2013-ig elkészüljön az árvízvédelmi adatbázis. Ennek egy része – a Szamos-Tisza, a Körösök, a Maros, a Zsil, az Olt, a Ialomița és a Szeret vízgyűjtő medencéjére vonatkozóan – már négy éve kész, az információk frissítését tavalyi katasztrófa után rendelték el.

Röviden

Igen a drogtörvényre

Elfogadta a szenátus az ügynevezett etnobotanikus szerek forgalmazására vonatkozó törvényt. A jogszabály értelmében két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető az, aki tiltott hallucinogén szert forgalmaz. Abban az esetben, ha a tudatmódosító anyag a fogyasztó halálát okozza, a forgalmazó büntetése tíztől húsz évig terjedő szabadságvesztés lehet.

Elindult a lombikprogram

Tegnapról jelentkezhetnek a lombikbébi-programra a hazai gyermektelen szülők: számukra az egészségügyi minisztérium államilag támogatott reprodukciós eljárást biztosít. A célra négy milliárd lejt fordít a szaktárca, ami 800 beavatkozásra elég. Állami támogatásban azok a párok részesülhetnek, akik legalább két éve házasságban, a nő 24 és 40 év közötti és orvosilag igazoltan alkalmas a lombikprogramra. Akik önerőből vállalkoznak hasonló eljárásra, több ezer eurós önrésszel számolnak.

Kolozsvári fagyifesztivál

Fagyalfesztivált tartanak Kolozsváron, a ma kezdődő, vasárnapig tartó kulináris ünnepre várhatóan harmincezer vendég látogat el. Tavaly május végén tartottak hasonló rendezvényt, akkor negyvenezer adag fagyaltot fogyasztottak el a résztvevők, 15 gyártó állította ki portékáit; a legnépszerűbb a csokoládé- és a vaníliafagyalt volt. Idén a kolozsvári kisdiákok számára ötezer adag ingyen fagyaltot ajánlottak fel a Főtéren felvonuló gyártók.

HIRDETÉS

Kamikaze magánrepülő

Híresszefoglaló

► A Hunyad megyei Nagybár közelében találták meg annak a kisrepülőgépnél a roncsait tegnap, amelynek eltűnését hétfőn jelezte tulajdonosa. Meg nem erősített információk szerint pilótája búcsúüzenetet hagyott hátra. A gép egy gyulafehérvári üzletember tulajdonában volt, a német-román kettős állampolgárságú bérlő utolsó lakhelye Déván volt. Mircea Chira, a kétüléses repülő tulajdonosa úgy tudja, a titokzatos körülmények között eltűnt üzletember gyakorlott pilóta volt, több mint kétszáz órát repült már, és többször bérelte ezt a gépet is: tökéletesen ismerte a járművet. Eddig szerinte azonban nem volt gond, mindig időben és megfelelő állapotban adta át a férfit a repülő. „Ez egy német gyártmányú gép, amelyet nemrég ellenőriztünk, kitűnő technikai állapotban

volt” – nyilatkozta a tulajdonos, aki kizárja annak lehetőségét, hogy a pilóta műszaki okok miatt szenvedett balesetet. Szemtanúk szerint a bérlő hétfőn többször is felszállt Déva és Gyulafehérvár körzetében, de egyelőre még nem tudható, hogy milyen úti céllal indult utoljára útnak. Mircea Chira úgy tudja, a bérlő felszállás előtt búcsúüzeneteket küldött közeli családtagjainak és barátainak is, ezért a hatóságok nem zárják ki annak lehetőségét, hogy az amatőr pilóta öngyilkosságot követett el. Az sem zárható ki, hogy baleset történt – figyelmeztet a tegnapi rendőrségi közlemény – mert a roncsokra rendkívül nehezen megközelíthető, hegyvidéki terepen találtak rá. Az ügyben jelenleg is folynak a nyomozás, a területileg illetékes hatóság a következő napokra ígért a pilóta halálával kapcsolatban részletes tájékoztatást. ◀

WASS ALBERT 30 KÖTETES VÁLOGATÁS

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ A SOROZATHOZ? ELŐFIZETÉSSSEL:

- az első kötet ára **10 Ron**, a 1–30 kötet ára egy összegben **735 Ron** helyett **625 Ron**, így **AJÁNDÉKBAN KAP 5 KÖTETET**. A postaköltség a Kiadót terheli.
- A 1–30 kötet tíz részletben, **735 Ron** helyett **677 Ron**, (9 x 70 Ron + 1 x 37 Ron + 1 x 10 Ron), így **AJÁNDÉKBAN KAP 3 KÖTETET**. A postaköltség a Kiadót terheli.
- KÖTETENKÉNT 25 Ron** + postaköltség áron

5

KÖNYVET INGYEN KAP

A Mentor Kiadó és a Duna Internationál közös sorozata

MEGRENDELHETŐ:

HUNGALIBRI SRL, M-Ciuc
str. Patinoarului 18/A/1.
Tel./fax: 0266371139, 0723668843
E-mail: hungalibri@clicknet.ro

PARTNERBOLTUNK, AHOL MEGTEKINTHETŐ ÉS MEGRENDELHETŐ A SOROZAT:
MAROSVÁSÁRHELY, ARANKA GYÖRGY KÖNYVESBOLT

Röviden

Bukarestben
a Helver éjszakája

Ingmar Villqist kortárs lengyel drámaíró *Helver éjszakája* című darabjának bemutatóját tartják ma este 8 órától a bukaresti I. L. Caragiale Nemzeti Színház Atelier termében. A független előadás két csíkszeredai színész, Bodea Tibor és Fekete Bernadetta kezdeményezésével jött létre, premierjét 2010-ben tartották Csíkszeredában. A darab egy együtt élő pár egy éjszakájáról szól, pár óra, amely alatt leperreg előtünk ketjük egész élete.

Fókuszban a fiatalok

Az RMDSZ Bihar megyei szervezete által létrehozott Szacsavay Akadémia keretében a romániai, kolozsvári kisebbségkutató intézet társ-szervezésével elindított, *Magyarok Erdélyben – Fókuszban a kisebbségkutatás* című előadássorozat következő meghívottja Barna Gergő politikai szociológiával foglalkozó kutató és Kiss Tamás, az intézet elemzési és kutatási osztályának a vezetője. Az előadók *Fókuszban a fiatalok. Az erdélyi magyar és a romániai fiatalok összehasonlító elemzése* címmel tartják meg előadásukat ma 18 órától a nagyvárad Ady Endre Gimnáziumban.

Pro Cultura Hungarica-
díj Elekes Gyulának

Ruzsics Ferenc, Keszthely polgármesterének felterjesztésére Pro Cultura Hungaricadíjat kapott Elekes Gyula székelyudvarhelyi tűzzománcművész, a Művelődési Ház igazgatója. A díjat Lezsák Sándor, a Magyar Országgyűlés alelnöke nyújtotta át azt követően, hogy dr. Zsigmond Barna Pál főkonzul laudációt mondott, felelevenítette Elekes munkásságának főbb pillanatait. Itt hangzott el, hogy a rajztanárként, reklámgrafikusként is tevékenykedő Elekes német és spanyol földön képezte magát tűzzománckészítésbe, kilenc éve Székelyudvarhelyen vezeti Erdély egyetlen tűzzománcműhelyét.

Elhunyt Sebestyén Éva
színművész

Elhunyt Sebestyén Éva színművész, a szolnoki Szigligeti Színház örökös tagja, a 83 éves művészt vasárnap érte a halál – közölte a színház igazgatósága és társulata. A Gobbi Hilda-életműdíjas művész 1927-ben Sárospatakon született, a színi mesterséget Rózsahegy Kálmán színészképző iskolájában sajátította el, ahol 1951-ben végzett. Néhány átmeneti év után 1957-ben szerződött Szolnokra, és a Tisza-parti város társulatának nyugdíjazásáig tagja volt. A sokoldalú művész több évtizedes pályafutása alatt prózai és zenés darabok sorában nyújtott emlékezetes alakításokat.

Sikeres volt a színházi évad

Antal Erika, Baloga-Tamás Erika,
Sike Lajos, Totka László

► Az évadzárók és fesztiválok időszakába érkeztek az erdélyi színtársulatok, amelyek sikeres évadot tudnak maguk mögött. A nyár azonban nem jelent pihenést, a fesztivál-darabok előkészületei mellett zajlanak a következő évad próbái is.

„Fesztiválturista”
Vásárhely

„Négy produkcióval veszünk részt a júniusi színházi fesztiválokon” – tájékoztatta lapunkat Kiss Éva Evelyn, a marosvásárhelyi Tompa Miklós Társulat irodalmi titkára. A Theodor Cristian Popescu rendezte, *Két lengyelül beszélő szegény román* című darabmal ma Nagybanán, az Atelier Nemzetközi Színházi Fesztiválon szerepel a társulat. Kisvárdát sem hagyják ki a vásárhelyiek, a Magyar Színházak XXIII. Kisvárdai Fesztiválján idén három előadással képviselteti magát a Tompa Miklós Társulat. Harsányi Zoltán Csehov-rendezése, a *Platonov*, a fesztivál versenyprogramjában szerepel. Carlo Collodi *Pinnokkió* című tanmeséjének mesemusical-változata, B. Fülöp Erzsébet rendezésében, a fesztivál gyermekprogramjába kapott meghívást. A versenyprogramon kívül pedig a *Börtönnapló – Fedák Sári emlékiratai* című produkciót mutatják be.

„Húzó” évad
Székelyföldön

„Egyik leghúzóbb évadot tudhatjuk magunk mögött, hisz kissé túlléptük az anyagi határainkat. Éppen ezért a következő évadot, amely augusztus 22-én startol, kissé szellősebbre terveztük” – nyilatkozta az ÚMSZ-nek Nagy Pál. A székelyud-

A marosvásárhelyi társulat Csehov-darabja, a *Platonov* a kisvárdai fesztivál versenyprogramjában is szerepel

varhelyi Tomcsa Sándor Színház igazgatója elmondta, az évadot holnap zárják egy különleges előadással: a társulat művészei az elmúlt évad előadásainak jelmezeit mutatják be zenés, táncos produkcióval egybekötve. Ezután a társulat Kisvárdára indul, a fesztiválra Egressy Zoltán *Portugál* című tragikomédiáját viszik el.

A Csíki Játékszín jelképesen már június 5-én lezárta az évadot, a társulat zenés-táncos gálaműsort mutatott be, amelynek keretében a közönségkedvencek díjazására is sor került. A *legnézettebb előadás* címet Szilágyi László és Zerkovitz Béla *Csókos asszonya* tudhatja magáénak, amelyet Parászka Miklós rendezett. A Csíki Játékszín sem hagyja ki a kisvárdai fesztivált, ahol Tasnádi István *Finitóját* mutatják be, a közönségszavazatok szerinti legkedveltebb darabot, tájékoztatott Budaházi Attila, a Csíki Játékszín dramaturga.

A gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színház a kisvárdai fesztivállal zárja az évadot. Ma a nagybanányi

Atelier fesztiválon szerepel a Bozsik Yvette rendezte *Játszóter* című mozgásszínházi előadással, holnap pedig Szatmáron az idei évad legsikeresebb előadásának számító *A hazug* című Carlo Goldini-darabbal, és ugyanezt viszik a kisvárdai fesztiválra is. „Jó évadot zárt a Figura, hisz a társulat, amellet, hogy egy igen rangos szakmai díjat is elnyert, ismét sikeresen megszervezte a nemzetközi *dance.movement.theater* nevet viselő mozgásszínházi fesztivált” – összegzett lapunknak Béres László színházigazgató.

Szatmáron
pezsgés kezdődött

A szatmári Harag György Társulatnál az évadról Szilágyi Regina rendező nyilatkozott, aki kijelentette: „összességében az egész társulat eseményekben gazdag évadot hagyott maga mögött, hisz tizenegy új bemutató volt, amit sok színház megirigyelhet.” Hozzátette sajnós két bemutató, Mrozek Tangója és Füst Milán *Boldogtalanok* című játéka kü-

lönböző okok miatt elmaradt. „Ez utóbbit azonban máris próbálják, és még a nyáron színpadra viszik” – hangsúlyozta a fiatal rendező, akinek különösen emlékezetes marad a most zárult évad, ugyanis hat előadást rendezett.

„Soha rosszabbat!” – jelentette ki az ÚMSZ-nek Kónya László, a Szatmár megyei önkormányzat művelődési bizottságának elnöke a most zárult évadról. „Az új művészeti igazgató igazi pezsdülést hozott a társulathoz, amit folytatni kell. Keresztesi Attila tehetségét és hozzáállását mi sem bizonyítja jobban annál, hogy megnőtt a színház iránti bizalom és jelentősen gyarapodott a nézők száma” – mondta Kónya.

Önálló sodó
váradi társulat

„Az önálló sodás a Nagyvárad Szigligeti Színház idei évadának a legfontosabb történése” – jelentette ki a 2010–2011-es évad értékelése kapcsán az ÚMSZ-nek Dimény Levente, a tár-

sulat művészeti vezetője. Hozzátette: a továbbiakban teljesen új struktúrában, új rendszerben, különálló intézményként fog működni a színház, ami jelentősen meghatározza a társulat jövőjét, lehetőségeit. Mint elmondta, az idei évadban hét produkciót mutattak be számos helyszínen, „bábszínházban, mozi- és koncertteremben, ami ezekhez a körülményekhez képest nagyon szép teljesítmény”. Hangsúlyozta: a többféle helyszín művészileg kompromisszumokat követelt, azonban igyekeztek a rögtönzött játéktérhez igazítani a produkciókat, és a helyszín sajátosságait beépítve a darab előnyére kiaknázni azokat. Dimény szerint az évad legértékesebb előadásai a *Hat szereplő szerzőt keres*, a *Leonce és Léna*, a *Mobil* és a *Közellenség* című darabok voltak. Lapunknak adott nyilatkozatában sikeresnek könyvelte el az évad közönségtalálkozóit is, amelyeken érdekes felvetések, beszélgetések alakultak ki a nézők és az alkotók között a színházról. ◀

Gyűrűzik a táblabotrány

Sipos M. Zoltán

► Kivonult a kolozsvári városi önkormányzati testület tegnapi üléséről az RMDSZ öt városi tanácsosa és László Attila alpolgármester azt követően, hogy az ülés kezdetén Csoma Botond tanácsos Sorin Apostu polgármesterhez intézve szavait elmondta: a szövettség tanácsosai és a kolozsvári magyar közösség mélysegesen elégedetlen a Iorga-idézetet tartalmazó tábla elhelyezésével. „A napirendi pontokra térs előtt, mint az önkormányzati RMDSZ-es frakció vezetője szót kértem és szóvá tettem a törvénytelenül elhelyezett Iorga-idézetet tartalmazó tábla eltávolításáról, úgy a kolozsvári RMDSZ a helyi koalícióból való kilépését fontolgatja, mivel szerinte így hitelesebben tudja majd képviselni a kolozsvári magyarság érdekeit. Amint arról lapunkban már beszámoltunk, a Iorga-idézetet tartalmazó bronztábla május 23-án jelent meg a Mátyás-szoborcsoport előtt, és Kelemen Hunor kulturális miniszter felszólítása ellenére sem távolították el Sorin Apostu. ◀

Huszonöt éve hunyt el Borges

Hírösszefoglaló

► 25 éve, 1986. június 14-én hunyt el Jorge Luis Borges argentini költő, író, a mágikus realizmus irányzatának egyik legjelentősebb képviselője, aki Buenos Aires egyik roszhírű városrészében született 1899. augusztus 24-én. Meghatározó élménye volt a mérhetetlen gazdagságú családi könyvtár és a nagy területű, labirintushoz hasonló kert. E két dolog, a könyvtár és a labirintus későbbi munkáinak jellegzetes motívuma lett. Olvasni a *Brit Enciklopédiából* tanult meg, kilencévesen spanyolra fordította Wilde *A boldog herceg* című meséjét, s ez meg is jelent az *El País*-ban. 1923-ban *Fervor de Buenos Aires* (*Buenos Aires-i láz*) címmel verseskötete is megjelent. Ugyanekkor több

Jorge Luis Borges, a mágikus realizmus legjelentősebb képviselője

irodalmi újságnak is külső munkatársá lett. 1956-ban Nemzeti Irodalmi Díjat kapott, 1961-ben Beckett társaságában megkapta a tekintélyes Formentor-díjat. Nevét igazán ekkor ismerte meg a világ, s hamar népszerűvé vált. Sokat utazott, amerikai és európai egyetemeken tartott előadásokat. Írásai közül e korszakának

kiemelkedő műve az *El Hacedor* (*A Teremtő*) és a *Képzelt lények* könyve. 1973-ban szoros kapcsolatba került a japán-német származású Maria Kodamával, akivel 1985-ben Genfben kötött házasságot, s 1986. áprilisában összeházasodtak. A frigy azonban rövid életű volt, Borges 1986. június 14-én májrákban meghalt. ◀

Nem éled a reklámpiac

F. I.

Az Initiative Media frissen közzétett *Media Fact Book 2011* című tanulmánya szerint az idei év végére a hazai médiapiac reklámbevételeiből származó nyeresége 306 millió euró körül alakul, ami az elmúlt öt év legalacsonyabb bevételének számít. Az év legnagyobb veszteségének a nyomtatott lapok piaca számít, amely csak 24 millió eurót zsebel be a reklámokból, szemben a 2008-as csúcsidezők 82 milliójával. A print mellett más médiumok is csökkenő pályára kerültek, kivéve az internetet, amely 2009-hez képest 30 százalékos növekedést könyvelhet el év végéig.

A *Media Fact Book 2011* bevezetőjében idézett Lucian Croitoru a Román Nemzeti Bank kormányzójának tanácsosa szerint az országban már megmutatkoztak a

Nettó reklámkiadások (millió euró)						
	2011	2010	2009	2008	2007	2006
TV	198	209	222	337	306	229
Print	24	26	37	82	79	71
Rádió	20	21	25	35	30	23
Outdoor	30	33	42	70	58	40
Internet, mozi	34	26	13	16	9	6
Összesen	306	316	339	540	482	369

Forrás: Media Fact Book

gazdasági fellendülés jelei, a 2011-es év első negyedévének gazdasági adatai arra engednek következtetni, hogy Románia kezd kilábalni a recesszióból. A tanulmány szerzői Croitoru kijelentéseire hivatkozva úgy vélik, hogy a 2012-es évben fellendül a reklámpiac, annál is inkább, hogy jövőben választási időszak elé nézünk. A médiászakemberek azt állítják, hogy a médiaipar és a reklámpiac kitűnő mutatója országunk gazdaságának, és ezekre támaszkodva nagy bizonyossággal

meg lehet jósolni a teljes gazdaság alakulását is. Steve Dallas, az Initiative Media igazgatója rámutatott arra, hogy jelenleg a reklámpiac az előző évhez viszonyítva kevésbé ingoványos a talaj, ugyanis a cégek marketingesei rájöttek arra, hogy válság idején is áldozniuk kell a reklámra.

A tavalyi évhez képest idén előreláthatólag 9 százalékkal lesz kisebb Romániában az összkérlámköltés, megközelítve a 2006. évi szintet. A *Media Fact Book 2011* adatai szerint a piacot to-

vábbra is a televíziók vezetnek, idén mintegy 198 millió eurót zsebelve be, míg 2008-ban ez a szektor 337 millió euróra reklámozott. Továbbra is sújtja a válság az outdoor-piacot is, amely csupán 30 millió eurót kap idén reklámokból, szemben a három évvel ezelőtti 70 millióval. Csökkenőben vannak ugyanakkor a rádiós reklámokra költött összegek is, idén mintegy 20 millió euróra számíthat a szektor. A most közzétett médiatanulmányból az is kiderül, hogy 2010 első felében a távközlés volt a legnagyobb reklámozott ügy a tévében, mint az írott sajtóban, illetve a rádióban. A listát az Orange és a Vodafone vezeti, harmadik helyen a Danone tejtermékeket gyártó cég áll, negyedik pedig a Cosmote. A Top 10-ben szerepel továbbá a Kinder, a Jacobs, az Adevarul, az Ariel, a Nurofen és a Nivea. ◀

Kettős tükröz

Sokkoló hírt tett közzé a *Vedomoshty* című napilap a Bill Gates által alapított szoftvercégről, nem sokkal azután, hogy a Microsoft bekerült a világ letegitikusabb cégei közé. A vád nem kevesebb, mint az, hogy a redmondi óriás megengedi, hogy az orosz titkosszolgálatok lehallgassák az általuk nemrég felvásárolt Skype-on folyó beszélgetéseket – amelyekhez eddig, az innovatív szuperkódolásnak köszönhetően, gyakorlatilag senkinek sem volt hozzáférése. Az arab világban nemrég bekövetkezett „Facebook-forradalmak” után érthető is az időtlen idők óta egyenlőségnyomó államként működő Oroszország aggodása, ám lesújtó azzal zsebesülni, hogy félelemből vagy esetleg érdekekből még a nyugati gigavállalatok is posztsovjjet igába hajlítják a file-jaikat. Nem tudom, milyen ideológia vagy milyen anyagi vonatkozás munkálhat a Microsoft ezen magatartása mögött, de azt hiszem: lassan áttérek Linuxra...

(prier)

Röviden

Ismét elkel az Academia Cațavencu

Claudiu Pădurean, a *Románia liberă* újságírója nyerte meg az *Academia Cațavencu* brand licitációját, közel 900 ezer euróért. Pădurean nem kívánta kommentálni a licitálást, ám feltételezések szerint a *Románia liberă* tulajdonosa, Dan Adamescu áll a háttérben. Ez a második kiírás, mióta a Cațavencu SA csődbe ment, és a *Románia liberă*-t az első is egy újságíró képviselte, mivel ők teljesítették bizonyos, a résztvevőkre vonatkozó feltételeket. Május 26-án már elkel egyszer a brand, ám Doru Buscu, az *Academia Cațavencu* egyik alapítója nem tudta időben kifizetni az 1,6 millió eurót, így újra kiírták az árverést.

Elhunyt az Ezüst Medve-díjas amatőr román színész

Elhunyt Papan Chilibar (*képünkön*) börtönviselt amatőr színész, aki a tavalyi Berlinálén Ezüst Medve-díjjal kitüntetett *Ha füttyülni akarok, füttyülök* című román filmben játszott szereppel tűnt fel a mozivászon. A fiatal ember halálának hírére Florin Șerban, a film rendezője jelentette be tegnap, arról tájékoztatva a médiát, hogy a 22 éves Chilibar leukémiában szenvedett, és hosszabb ideje kórházban ápolták. Papan Chilibar nem volt hivatásos színész, korábban egy bűncselekmény elkövetése miatt börtönbe zárták, és így került a rendező által kiválogatott amatőr színészek közé, akik a filmben láthatók.

Tuborgos lesz a Fél-sziget

ÜMSZ

Tuborg Green Fest Fél-sziget-té változik idén Románia egyik legnagyobb zenei fesztiválja, a Fél-sziget, amelyet augusztus 25-e és 28-a között rendeznek a marosvásárhelyi Víkend telepen és a Maros partján. Az egyik legismertebb nemzetközi fesztiválsorozat, a Tuborg Green Fest és a Fél-sziget találkozása a szervezők szerint ráerősít arra, ami az erdélyi fesztivál erőssége: a rendezvény színvonala, a helyszín és a jegyár is változatlan marad.

A Tuborg Green Fest Fél-sziget első bejelentett előadói között olyan együtteseket találunk, mint a Kasabian, amelyet a legmagasabb brit zenei magazin, a Q által a világ legjobb zenekarának titulált, Marosvásárhelyen koncertezik a a legnépszerűbb holland zenei exporttermék, Within Temptation, Nick Warren, a brit house-keresztapa, illetve a montreali electro-guru: Tiga. Az izraeli Asaf Borger, ismertebb nevén Borgore lesz a fellelős azért, hogy a dubstep-rajongók számára emlékeztetés legyen a fesztivál utolsó estéje a Tuborg Green Fest Fél-szigeten. A sorban természetesen hamarosan újabb nevek jönnek, hiszen a Tuborg Green Fest Fél-

Az augusztus 25-én rajtoló Tuborg Green Fest Fél-szigeten a világ egyik legjobb zenekarának titulált Kasabian is fellép

sziget idén is közel 70 koncerttel várja a fél-szigetezőket. „Szeretném megköszönni a Fél-sziget-rajongóknak, hogy bíztak abban, hogy idén is egy színvonalas fesztivált kínálunk számukra. Hangsúlyozom, hogy a fesztivál nem költözik el a Weekend-telep mellől, a Maros partjáról. A marosvásárhelyi és a maroszentgyörgyi önkormányzatok vezetőivel folytatott tárgyalások eredményeként az egyetlen változás a színpadok

elhelyezésének megváltoztatása és a fesztivál bejáratainak áthelyezése lesz. Idén is szeretettel várunk mindenkit a legnagyobb romániai fesztivál 9. kiadására” – nyilatkozta Bodor László fesztiváligazgató.

Cristina Avram, a Tuborg Green Fest brand-menedzsere a TGFF lapunkhoz eljuttatott közleményében hangsúlyozta: „A minőségi romániai zenének otthont adó TuborgSound portál elindítása után magától érte-

tődőnek számít, hogy a Tuborg támogatja a legfontosabb zenei eseményeket”. Mint elmondta, reméli, hogy a Tuborg Green Fest hívei, akik az évek során nagy nemzetközi előadók romániai fellépéseinek vehettek részt, idén is a fesztivállal tartanak. „Biztosítjuk a fesztiválozókat, hogy rengeteg meglepetéssel és a Tuborg nevéhez kötődő izgalmas tevékenységekkel készülünk a fogadásukra” – jelentette ki. ◀

Módosítanak a médiatörvényt

Hírösszefoglaló

Több ponton változtatna a médiatörvényen Rogán Antal. A fideszes politikus, aki a december végén elfogadott jogszabálynak is előterjesztője volt. Javaslatok módjára behajtható köztartozásnak minősítene a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságnak (NMHH) fizetendő díjakat, igazgatási szolgáltatási díjakat, valamint a médiatörvény által kiszabott bírságokat. Rendelkezik egyúttal az eljárási bírságok alsó határának eltörléséről is, miközben azok plafonján nem változtat. Rogán Antal a médiatanács-

hoz telepítené ezeket a döntési jogköröket, azzal a korlátozással, hogy a testületnek konzultálnia kell e kérdésekről a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap vezérigazgatójával. A módosítás emellett lehetővé tenné, hogy az MTVA vállalkozási tevékenységet végezzen, és e jog átengedéséért ne fizessen ellenértéket a négy közszolgálati részvénytársaságnak, mivel bevételeit egyébként is a közmédiára kell fordítania. Bekerülne a törvénybe az is, hogy mivel az NMHH elnökére és elnökhelyettesére, valamint a médiatanács tagjaira egy éves, a szektort érintő elhelyezke-

dési tilalom vonatkozik, megbízatásuk megszűnésével egyidejűleg a megelőző tizenkét havi nettó jövedelmüknek megfelelő kártalanítás illeti meg őket. Változhatnak a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanács jogkörei is, amely az eddigieken túl a kormányrendeletek és miniszteri rendeletek tervezeteit, a miniszterelnök és a szakminiszter hírközléssel és informatikával kapcsolatos előterjesztéseit, egyedi döntéseit, jogszabálytervezeteit, és az információs társadalom infrastruktúrájának szabályozásával kapcsolatos stratégiai előterjesztéseket is véleményezheti. ◀

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 014820 București, Piața Presei Libere nr.1,
O.P. 33, C.P. 17

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

Június 15., szerda

Az év 23. hete és 166. napja, hátravan 199 nap

Ma Jolán, Vid és Viola napja van.

A Jolán női név, Dugonics Andrásnak a *Jólánka*, *Etelkának leánya* című regényében szerepel először, 1803-ban. Forrása a középkori magyar Jóleán (jó leány) vagy a görög Jolantha (a viola virága) név.

A Vid régi magyar személynév, a latin Vitus név délszláv eredetű alakja.

A Viola latin eredetű női név, mely az ibolya virág (*Viola arvensis*) latin nevéből származik, és sok nyelvben vált női névvé. Holnap a **Jusztin** és **Jusztina** nevéket köszöntjük.

Évforduló

- 1309 – Tamás esztergomi érsek I. Károly néven magyar királlyá koronázza Károly Róbertet.
- 1312 – A rozgonyi csata, Károly Róbert legyőzi Aba Amadé fiait, és Csák Máté segédcsapatát.
- 1389 – A törökök döntő győzelmet aratnak a rigómezei csatában. Lázár szerb fejedelem és I. Murád szultán is elesnek az ütközetben. Szerbia elveszíti függetlenségét.
- 1713 – Országgyűlés Szebenben.
- 1986 – A Hungaroring megnyitása.

Vicc

– Sajnálom, de csak nős férfiakat alkalmazok.
– Miért, uram?
– Mert ők sohasem sietnek haza.

Recept

Palóc tekercs

Hozzávalók: 4 nagyobb szelet pulykamellfilé, 4 natúr háromszögletű sajt, 4 kk. tejföl, 4 nagyobb burgonya, 2 tojás, 4 gerezd fokhagyma, 4 ek. liszt, só, bors, kevés tej, olaj.
Elkészítése: A meghámozott, nyers reszelt burgonyából ízletes masszát készítünk: a reszelt krumplit összekeverjük liszttel, tojással, sóval, borsal, pépesre zúzott fokhagymával és annyi tejjel, hogy ne legyen túl sűrű. A húst kipotyaljuk, enyhén besózzuk. A sajtot villával szétnyomkodjuk, a tejfőllel elkeverjük, és elosztva felkenjük a pulykamellekre. Lapos tekercsokat készítünk. Lisztbe forgatjuk, majd a masszába mártjuk, hogy egyenletesen befedje. Forró olajban jól átsütjük, mint bármilyen bundás húst. Tálalásnál három rézsütös szeletbe vágjuk a húsróládot. A húsétel különleges ízvilága úgy érvényesül igazán, ha petrezselymes párolt rizsszel és szeletelt őszibarackbefőttel együtt kínáljuk.

Ma

A következő napok időjárása

Csütörtök	28°C	Többnyire napos időre számíthatunk, délkeleten kisebb zápor is kialakulhat.
Péntek	28°C	Eleinte derült, napos idő lesz, majd délután megnövekszik a felhőzet, de eső nem valószínű.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	26°C	13°C
Brassó	21°C	10°C
Bukarest	24°C	15°C
Csikszereda	21°C	10°C
Kolozsvár	23°C	12°C
Marosvásárhely	23°C	12°C
Nagyvárád	26°C	13°C
Szatmárnémeti	25°C	13°C
Temesvár	26°C	13°C

Készítette: Magyarországon az országos Meteorológiai Szolgálatról

A sok napsütés mellett időnként erősen megnövekszik a felhőzet, keleten záporokra, zivatarokra is számíthatunk. Az északi szél néhol megerősödik. Délutánra 21, 27 fokig melegszik a levegő.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)
Egyik barátjától meghívást kap, amit feltétlenül fogadjon el. Vegyen egy kedves, apró ajándékot, amivel örömtől szerez. Őrizze meg szabadságát, ne pazarolja el, amije van.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)
Őn sokat változott az utóbbi időben. Amit régebben még életfontosságúnak tartott, mára már nem is érdekli. Merész lépéseket tehet azért, akit annyira vonzónak talál.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)
Nagyvonalú, bőkezű volt az utóbbi időben, ha barátairól vagy hozzátartozóiról volt szó. Érdekes áttekinteni pénzügyeit, és beiktatni néhány takarékosági rendszabályt.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)
Fékezhetetlen mohósággal „kanalazza” az ellenkező nem kiszemelt alanyait. Amikor odáig jut, hogy összecseréli a neveket, ráébred, hogy hosszú távon ez nem tartható.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)
A teljes holdfogyatkozás már kora reggel zavarokat okozhat. A hirtelen cselekvések jellemzők, annak minden velejárójával. Lesz miért izgulnia.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)
Az új feladatokban rejlik kihívások izgatják, de továbbra is a maga útját járja. Gyors észjárás

sa és élettapasztalata révén megelőzheti versenytársait.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)
Több érdekes eseményt tartogat a mai nap. Fel van pörögve, apróbb gondok nem tudják kihozni a sodrából. Lehet, hogy egy nagyobb váltás előtt áll.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)
Pénzügyileg nem érzi magát a „súcson”, több bevételre lenne szüksége. A telihold kisebb nyelreménnyel kecséget, de ezzel még nem oldódnak meg anyagi gondjai.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)
Számos nézeteltérés nehezíti meg a családi életét. Bizson jobban a párjában, ha viszont ez nem megy, beszélje meg vele, miért érez féltékenységet.

BAK (XII. 22.–I. 20.)
Romantikus partnere kedvességével, szellemességével teljesen elbűvöli őnt. Úgy tűnik, hogy már nem is akar ellenállni a csábításnak. Próbáljon nyitott lenni.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)
Egyik kollégája méltányolja a szakmai segítségét, amelyet őn neki nyújtott. Társasági eseményen vesz részt, ahol remekül szórakozik, és középpontba kerül.

HALAK (II. 20.–III. 20.)
Egy befektetés kezdetben aranybányának tűnt, de már távolról sem az. Keressen megbízhatóbb lehetőséget, az sem baj, ha kevesebbet profitál.

Gyermekjáték

Horváth István

***	ERŐS	A FÖLDRE HUPPAND	A FELSŐFOK JELE	MAGASBARTART	A TÖBBES SZÁM JELE	A TETEJÉRE CSAPÁS	ELISMER, MEGBECSÜL	MEGÁLLÁS, SZÜNET	A FANASZ SZAVA
PARCELLA DARABJA									
EGYFAJTA ÁRAMFORRÁS					KÁROSAN HATÓ				
HANGSZER VAN BENNE					MEGHIBA-SODAS				
DAR... SALÁM: TANZANIAI VÁROS			SZAKÍTVÁ ELTÁVOLÍT						ÁTSZŰRVA ODÁFOG
VÖRÖSES SZÍNŰ			ELŐTAG-KENT: HÓ	LASSÍTÓ SZERKEZET				A MÁSODIK BETŰNK	-- FIAM, BRUTUS?
BŐR VEGYJELE		GYÁMOLTALAN		PAPIRRA VET					
CSILLAGKEP		ALAPSZÍN				... IT BE (BEATLES)			
IJESZTŐ						MAGUK	PÁRBAN KISÜLT!		
478-IG TARTOTT					PISZOK, SZENNY		KEREK BETŰ		

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az *Új Magyar Szó* bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az *Új Magyar Szó*ra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

agnus RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között a világhálón: www.agnusradio.ro

Sláger Rádió fm 105.9

95.5 FM SICULUS Rádió

95.1 fm Paprika Rádió
Fűlön csíp.

94.0 fm PROFI RÁDIÓ
A ZENE ARAD BELŐLE

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ FM 95.6
www.radiocluj.ro

Parlamenti magyar-román Labdarúgás

ÚMSZ

A magyar csapat nyerte az európai országok parlamenti válogatottjainak futballtornáját, miután a szombati döntőben 5-2-re győzte le a román csapatot. A Ferencváros otthonában, azaz az Albert Stadionban rendezett finálét Kassai Viktor, a legutóbbi Bajnokok Ligája-döntő játékvezetője dirigálta. A román sajtó szerint a trikolor gárda RMDSZ-es háttvédei okolhatók a vereségért, miután hibáztak a magyar góloknál. A magyarok a négyes torna pénteki elődöntőjében az olaszokat győzték le, a románok pedig a szerbeket. A kisdöntőben Szerbia 2-0-ra nyert Olaszország ellen. A torna szervezője – kapcsolódva a magyar uniós elnökség programjához – a Parlamenti Sportegyesület, valamint az Országgyűlés Sport- és turizmusbizottsága, élén Bánki Erikkel, a győztes csapat kapusával és kapitányával. Az esemény magyar fővédnöke Kövér László, az Országgyűlés elnöke, nemzetközi fővédnöke pedig Jerzy Buzek, az Európai Parlament elnöke. ◀

Pițurcă, harmadszorra

Labdarúgás

Turós-Jakab László

Másfél órás megbeszélés után tegnap parolázott egymással Mircea Sandu RLSZ-elnök és Victor Pițurcă: utóbbi elfogadta a szövetségi kapitányi tisztségre való felkérést.

A szerződés július elsejétől él és 53 hónapra szól, azaz 2015. november 30-áig. Az 55 éves szakvezető évente 600 ezer eurót keres, de ha a 2014-es vb-re kijuttatja a válogatottat, jelentős prémiumra számíthat.

A szövetség elnökével való találkozón Viorel Păunescu mellett Ștefan Iovan is jelen volt, de utóbbi nem sikerült kibékíteni a régi-új kapitánnyal. Pițurcă munkatársai közül is megnevezett párat: Gabriel Boldici, Martin Tudor és Eugen Neagoe segíti. Victor Pițurcă hivatalos bemutatására ma 13 órakor kerül sor Bukarestben. A régi-új szövetségi kapitány projektje hosszú távú, a 2016-os Európa-bajnokságra kell kijuttatnia a válogatottat, és közben a román labdarúgás

Victor Pițurcă (a kispadon) korábban veretlenül juttatta ki a trikolorokat az Euro 2000-re. Fotó: archív

megreformálásában is segítkeznie kell.

Pițurcă 1996-ban az utánpótlás válogatott kapitányaként kezdte, s miután tanítványai kvalifikálták magukat az 1998-as, bukaresti döntő tornára, azonnal előléptették a felnőtt csapathoz.

A trikolorok veretlen selejtezősorozat nyomán jutottak ki az Euro 2000-re, de a szövetségi kapitánynak sötét háttérmanőverek miatt a döntő torna előtt mennie kellett (1999).

2004 decemberében Mircea Sandu mindent félretett és Pițurcă segítségét kérte, hogy megállítsa az akkor Anghel Iordănescu által irányított trikolorok mélyrepülését. Bár az eredmények javultak, Románia mégsem

jutott ki a 2006-os világbajnokságra. Két évvel később viszont a Pițurcă-gárda ott volt a kontinensviadalon: a halálcsoportban 0-0-re mérkőzött a franciákkal, 1-1-re az olaszokkal és 2-0-ra kikapott a hollandoktól – kiesett. A második mandátum 2009-ben zárult, miután a válogatott nem jutott ki a 2010-es, dél-afrikai vb-re. ◀

Gyimes–Pest két keréken

Kerékpár

ÚMSZ

Határon Túra 2011 elnevezéssel augusztus 13. és 20. között újra megrendezik az Erdélyt és Magyarországot összekötő nagyszabású kerékpáros túrát.

Az egyik ötletgazda, Révész Máriusz fideszes országgyűlési képviselő (képviselet) elmondta, hogy tavaly, az állampolgársági törvény megalkotása alkalmából megtartott Korszakváltó Határon-Túra folytatásaként létrejött esemény ezúttal Erdélyből, az ezeréves határról, Gyimesbükkről rajtol. A résztvevők nyolc nappal később – 850 kilométer megtétele, mintegy 100 település érintése és közel 5000 méter szintkülönbség leküzdése után – az augusztus 20-i ünnepekre érkeznek meg a budapesti Kossuth térre. Közben az egyes szakaszok kiinduló-, illetve célállomásai Székelyudvarhely, Szászrégen, Kolozsvár, Pádis, Nagyszalonta, Szarvas és Kecskemét lesznek. A túrá-

val a szervezők célja egyrészt az anyaországban és a határon túl élő magyarok közötti közvetlenebb kapcsolatok kiépítése, másrészt pedig fel szeretnék hívni a figyelmet a kerékpározásra mint környezetbarát közlekedési formára, valamint az út közben érintett régiók turista célpontjaira, idegenforgalmi értékeire.

Tavaly a Budapest és Székelyudvarhely közötti 750 km-es távot végigtekerő, száznál is több kerékpárosnak páratlan gasztronómiai élményekben volt része, hiszen minden érintett településen étellel-itallal, sőt, egyes helyeken kulturális műsorral is várták a őket.

Idén két-háromszáz résztvevőre számítanak a szervezők, akik azt szeretnék, ha augusztus 20-án Budapest határártól már több ezer bringással együtt érkezne nekik a Kossuth térre. Az idei szakmai szervező Eisenkrammer Károly szerint az esemény sportnagykövete Pulai Imre olimpiai bajnok kenus lesz, aki egy 30 kilométeres szakaszt maga is leteker, fővédnöke pedig Schmitt Pál magyar köztársasági elnök. A túrára bárki jelentkezhet a www.hatarontura.hu honlapon keresztül, aki kedvet, kellő fizikai és lelki erőt érez hozzá, és már elmúlt 16 éves. A szervezők szerint az átlagosnál kicsit jobb erőnléttel és némi felkészüléssel már lehet teljesíteni a távot. A Határon Túrán jó műszaki állapotú, túra- vagy mountainbike kerékpárokkal javasolják a részvételt a szervezők. ◀

Halovány magyar remények

Kézilabda

Híresszefoglaló

A Magyar Olimpiai Bizottság a kezi.hu internetes szakportálra hivatkozva úgy véli: parányi esélye még maradt a magyar női kézilabda-válogatottnak arra, hogy ott legyen a jövő évi, londoni játékokon.

Az együttes szombaton kikapott a németektől a vb-selejtező visszavágóján, s így nem kvalifikálta magát a decemberi, brazíliai világbajnokságra, ahonnan kvótát lehet szerezni az olimpiára.

A kezi.hu elemzése szerint az olimpiára egyenes ágon jut ki a világbajnok, valamint a kontinensbajnokok. Az európai csapatok közül így biztosan ott lesz Londonban a 2010-es Eb-aranyérmes Norvégia. Az ötkarikás selejtezőn a világbajnokság 2-7. helyezettjei indulhatnak (amennyiben Norvégia a vb 2-7. helyén végez, akkor a 8. is).

„Mivel szinte biztos, hogy az európai kontinens csapatai lesznek majd a legeredményesebbek Brazíliában, ezért két további európai csapat szerepelhet az olimpiai selejtezőn, mégpedig az a kettő, amelyik a tavalyi Európa-bajnokságon a legjobban szerepelt – és nem szerez olimpiai selejtezős helyet a brazíliai vb-n. Példaképpen, amennyiben Norvégia megnyerné az idei brazíliai vb-t is, úgy nem Európa-bajnokként, hanem világbajnokként szerepelhetne Londonban, az euró-

pai kontinens bajnokának jogán pedig a tavalyi Eb-döntős Svédország kvalifikálná magát. Abban a ropant szerencsés, de nem lehetetlen esetben, ha ugyanaz a nyolc válogatott végezne a világbajnokság első nyolc helyén (bármilyen sorrendben), amely az Eb-n is a nyolc közé került, azaz Norvégia, Svédország, Románia, Dánia, Franciaország, Montenegró, Oroszország és Hollandia, a felsorolt nyolc ország csapatai közül kettő olimpiai kvalifikációt szerezne (illetve Norvégia már szerzett), további hat pedig ott lehetne az olimpiai selejtezőn. Mivel Európának további két hely jár az ötkarikás kvalifikációs tornán, a fenti esetben e két helyet a 2010-es Európa-bajnokság 9. és 10. helyezettje szerezne meg: Horvátország és Magyarország.”

A portál szerint tehát amennyiben a vb-n egyaránt

a legjobb nyolc közé jut a norvég, a svéd, a román, a dán, a francia, a montenegrói, az orosz és a holland válogatott, a magyar csapat szerepelhet az olimpiai selejtezőn 2012 tavaszán.

A címvédő oroszok, az Európa-bajnok norvégok, az Eb-második svédek és az Eb-harmadik románok már korábban kivívták a jogot a december 3. és 18. között sorra kerülő brazíliai vb-n való indulásra. Kijutott még a világbajnokságra Németország (26-24 és 27-22 Magyarországgal), Montenegró (42-26 és 33-26 Csehországgal), Spanyolország (37-22 és 21-24 Macedóniával), Hollandia (40-24 és 38-34 Törökországgal), Horvátország (36-25 és 30-31 Szerbiával), Franciaország (28-19 és 28-20 Szlovéniával), Izland (37-28 és 24-24 Ukrajnával) és Dánia (23-16 és 24-19 Lengyelországgal). ◀

A magyar lányoknak parányi esélye van kijutni az olimpiára. Fotó: MTI

Röviden

Overdose negyedik

Kiváló versenyzéssel a negyedik helyen végzett Overdose tegnap a Royal Ascoton, a King's Stand Stakes futamban. A magyar ló a 15-ös boxból nagy-szerűen rajtolt el Andreas Suboriccsal a nyergében, az 1000 méteres táv második felében egy darabig az élen is haladt, majd a mezőnytól elszakadó négyes élboly utolsójaként ért célba, alig lemaradva a harmadik és második helyezettől. Győzött a fantasztikusan hajrázó Prohibit, mögötte Star Witness és Sweet Sanette futott át a célvonalon, éppen csak megelőzve Overdose-t. A Group I-es sprintversenyben 19 ló indult.

Ma Eb-re sorsolnak

A dán, a norvég, a svéd, a horvát, a macedón és a házigazda szerb válogatott nem lehet csoportellenfele a magyar csapatnak a jövő januári férfi kézilabda-Európa-bajnokságon. Az európai szövetség (EHF) a mai belgrádi sorsolás előtt tudatta, hogy a magyarok a második kalapba kaptak besorolást, így aztán a velük „egy szinten” álló skandináv hármassal nem találkozhatnak az első szakaszban. Az már korábban eldőlt, hogy Mocsai Lajos szövetségi kapitány gárdája Újvidéken játssza csoportmeccseit. A január 15. és 29. közötti kontinensviadalon lehet majd kvótát szerezni a londoni olimpiára: az aranyérmes, vagy - ha a vb-győztes franciák állhatnak a dobogó tetejére, akkor - a második helyezett biztosan pályára léphet az ötkarikás játékokon.

Kubica versenyezne

Menedzsere szerint a szezonzáró Forma-1-es Brazil Nagydíjon már versenyezni szeretne Robert Kubica, a Renault lengyel pilótája, aki februárban szenvedett súlyos balesetet. Davide Morelli, a *La Gazzetta dello Sport* című olasz sportnapilap keddi számában úgy nyilatkozott, a 26 éves versenyző keményen edz, felépülése pedig megfelelően halad. Kubica február 6-án, egy olaszországi raliviadalon szenvedett súlyos balesetet, a karját, a lábát és a kezfejét többször meg kellett operálni, 11 hétig kórházban volt.

Serena visszatérése

Nővére, Venus után Serena Williams is győzelemmel tért vissza: az egy évig nem versenyző amerikai teniszszó tegnap 1-6, 6-3, 6-4-re verte a bolgár Cvetana Pironkovát az eastbourne-i füvespályás torna első fordulójában. A volt világszlovák játékos tavalyi wimbledoni diadala óta kényszerpihenőn volt különböző sérülések miatt.